

# RADIO-EXPRES



N<sup>o</sup> 8  
25 FEBR. 1927

Het Draadloos Zendstation voor den Amateur  
door J. CORVER.

DERDE belangrijk uitgebreide druk.

PRIJS: Ing. f 3.75, geb. f 5.—. Uitgaaf N. VEENSTRA te 's-Gravenhage

20  
CENT.

N.V. Handelsvereniging voorheen L. TERWAL  
AMSTERDAM, Ceintuurbaan 254. Tel. 29456.

**„BENJAMIN”**  
en andere veerende **LAMPVOETJES**  
**LAMPBUSJES** en **LAMPVENSTERS.**

Vraagt onze nieuwe prijscourant van  
radio-onderdeelen voor den handel.



**Farrand**  
*Speaker*



Overal  
ver verkrijgbaar  
gesteld door  
de Importeurs:

**LARSEN DE BREY** en Co.  
DEN HAAG.

De **ARCOPHON** luidspreker wordt gefabriceerd door dezelfde firma, welke de Telefunkenlampen maakt, en een Rijnlandzender bouwde.

Onze ARCOPHON wordt als volgt beoordeeld:  
„De nieuwe luidspreker van Telefunken, de ARCO-PHON, zoo genoemd naar den constructeur Graaf, v. ARCO, is een meesterstukje van luidsprekenden, telefoonbouw .... Het klank-kleurpalet heeft over, de geheele scala aan warmte en innigheid gewonnen.  
„... en wij kunnen niet anders zeggen, dan dat het, iets bijzonders is. Nieuwe Rotf. Ct. van 18.1.1927.”

Vraagt Uwen handelaar U dezen luidspreker te demonstreren  
Prijs **f 65.-.**

**TELEFUNKEN**

VERTEGENWOORDIGD DOOR  
SIEMENS & HALSKE A.G.

FILIALE 1/2-GRAVENHAGE (HUYGENSPARK 38-39)



Nieuwe Tefag-Luidsprekers

**Conus** ♦ **Cornet**

**TE**lephon-**F**abrik **A**ctien-**G**esellschaft  
VORM. J. BERLINER



Ingenieurs- en Verkoopbureau **H. Stiegel, Jng.**  
Amsterdam, Prinsengracht 851, Tel. 37348

Radio-Inrichting fa. **CH. VELTHUISEN**  
**OUDE MOLSTRAAT 18 — DEN HAAG**  
— TELEFOON 12412 — GIRO 28376



Vaste condensatoren

**MICAMOLD**

zijn absoluut ongevoelig voor hitte, koude, vocht of welken anderen atmosferischen invloed, derhalve onveranderlijk van waarde.

De **VARTA** compl. Zuurweger Gnom . . . f 1.50  
De **LEWCOS** raamantennedraad 100 ft. . . . „ 2.10  
De **PHILIPS** weerstand koppeling f 6.85 met gebruiksaanwijzing!

Loewe toestellen, lekken en luidsprekers.

**Andersen & Polak**

P. C. Hoofdstraat 40, Tel. 26587, **AMSTERDAM**

LEVERT UIT VOORRAAD:

LISSEN, S. F. R. (Radiola), BALTIC, PHILIPS, GENERAL  
RADIO, H. & H. (Nutmeg) fabrikaten, enz.

LEVERING OOK AAN DEN HANDEL.



**Wij zijn de concurrentie dankbaar,**

voor de veelvuldige imitatie van onze gestandaardiseerde **CORONA-spjoelen**; ons **karakteristiek ontvangerraam** (houten fietsvelg met isolatiepenen)

IMMERS geen beter bewijs voor de **DOELMATIGE INGENIEUSE CONSTRUCTIE** dan wanneer de concurrentie dit erkent door te gaan **COPIEEREN!**

**Indien gij U tevreden stelt met een copie,**

weest dan ook content met de resultaten!

**DE CORONA-PHON 2. 1. 2.**

laat zich niet zoo gemakkelijk copieeren, omdat in den **INWENDIGEN OPBOUW** en **ESSENTIEELE ONDERDEELLEN** de ervaring is verwerkt van meer dan 12 jaren **RADIO-PIONIERS-ARBEID**

Elke Raam-ontvanger met 5 of 6 lampen is derhalve nog lang geen

**CORONA-PHON 2. 1. 2.**

**NOCH** in selectiviteit!  
**NOCH** in reproductie-kwaliteit!  
**NOCH** in geluids-volume!  
**NOCH** in stabiliteit!  
**NOCH** in afwerking!

De **REPUTATIE** van

**DE CORONA-PHON 2. 1. 2.**

heeft deze ontvanger aan den spits gesteld!

**DAAROM, adviseer Uw kennissen:**

**DE CORONA-PHON 2. 1. 2.**

**Zij zullen U dankbaar zijn en wij U!**

N. V. **„IDZERDA-RADIO”**  
**Beukstraat 10 — DEN HAAG.**  
De Toonzaal in ons Fabrieksgebouw is geopend van 11 v.m. — 9 n.m.

# RADIO-EXPRES

WEEKBLAD VOOR RADIO-TELEGRAFIE EN -TELEFONIE

OFFICIEEL ORGAAN VAN  
DE NED. VER. VOOR RADIO-TELEGRAFIE.  
REDACTEUR: J. CORVER.



UITGAVE VAN N. VEENSTRA,  
LAAN VAN MEERDERVOORT 30, DEN HAAG.  
TELEFOON 32112.

DIT BLAD VERSCHIJNT IEDEREN VRIJDAG.

De abonnementsprijs bedraagt, bij vooruitbetaling, f 3.— per halfjaar voor het binnenland en f 5.— voor het buitenland, per postwissel in te zenden aan het bureau van Radio-Expres, Laan van Meerdervoort 30, den Haag. — Losse nummers f 0,20 per stuk.  
Correspondentie, zoowel voor Administratie als Redactie, gelieve men te zenden aan het adres: **Laan van Meerdervoort 30, 's-Gravenhage.**  
Het auteursrecht op den volledigen inhoud van dit blad wordt voorbehouden volgens de Wet op het Auteursrecht van 23 September 1912, Staatsblad n° 308.

## SURROGAAT.

Margarine is een surrogaat voor echte boter en ofschoon de laatste over het algemeen toch nog wordt geprefereerd, zijn er menschen, die — niet enkel om financiële redenen — zweren bij den namaak.

Zoo is de radio-centrale of radio-distributie ook een surrogaat. En deze radiomargarine is — voor het oogenblik althans — in Nederland bijzonder in trek.

Dat we met de voorloopige stopzetting van vergunningen voor radio-centrales er geheel mee zouden hebben afgedaan, is moeilijk aan te nemen. Daarom mogen we in dit moment, dat de zaak in nader beraad is, er ook onze gedachten wel eens over laten gaan.

Welnu, er kan soms een voordeel verbonden zijn aan het gebruik van surrogaten. Boter is meer aan bederf onderhevig dan margarine. Zoo is het met de radio ook. Er zijn deelen van onze steden, waar de ontvangst, met welk toestel ook, nooit iets goeds kan opleveren. Dan is de distributie allicht beter.

Maar overigens verbeelde de distributie-aangeslotene zich niet, dat hij nu ook heusch dat groote, moderne wonder mee beleeft van het verkeersmiddel, dat hem in contact brengt met verre plaatsen, ook in andere landen, al naar de wensch bij hem opkomt. Het blijft... nu ja, .... distributie. Dat is soms heel wat anders dan men zelf wensch en aangenaam of interessant vindt.

En hij verbeelde zich ook niet, dat hij nu de beste weergave krijgt, die maar mogelijk is. Bij het beste zal het zelfs, voor zoover men zien kan, niet alleen nu, maar altijd moeten achterstaan.

Het is zoo gemakkelijk... men behoeft er niets voor te weten.

Dat is gedeeltelijk waar, maar ook slechts zeer ten deele. Want velen zitten met een versterker, met lampen, accu en batterijen en ervaren straks, dat het vervelendste deel van het gewone onderhoudwerk hun juist niet uitgespaard wordt. En wie het doet zonder dat alles, vindt toch al gauw, dat hij de middelen moet aanschaffen om de sterkte althans naar eigen smaak te regelen. Dat is het begin van een lijdensweg.

Waar die heen voert?

Voor de werkelijk geïnteresseerden naar een eigen radio-toestel! Die voorspelling durven we wel wagen. Laat handel en industrie zich wat dat betreft, niet ongerust maken.

Overigens kunnen die beiden uit den omweg, dien gemakzucht deze toekomstklanten nu doet inslaan, ook een leering trekken.

Als de eenknopsontvanger geheel op het lichtnet een algemeen bekend handelsartikel was geweest, zou de radio-distributie heel wat minder kans hebben gehad. Eén der vele wegen om tot een goeden ontvanger van die soort te geraken, hebben wij eenige jaren geleden al aangewezen. En we hebben er telkens opnieuw op gewezen. Het is geen hersenschim; een dergelijk apparaat gebruiken wij met een minimum van kosten ook al eenige jaren.

Waarom deed de industrie in die richting heelemaal niets, behalve dat er één enkel lampje voor verscheen?

Als de menschen, die het surrogaat in de wereld brengen, voortvarender zijn, ja, dan krijgen zij een voorsprong.

## DE STORENDE BUURMAN.

Den Haag, huizenblok tusschen Raamweg en Oostduinlaan wordt onveilig gemaakt door een nieuweling, die nu na drie weken zelfs Hilversum niet kan „zoeken" zonder het meest onwelluidende gehuil en gejam te verwekken. En hij zoekt véél en lang.

Het moet wel aan de volkomen onhandelbaarheid van zijn toestel liggen, want zulk een mate van hardleerscheit is anders haast ondenkbaar.

Laat hij eens raad en hulp vragen, hetzij bij de Ned. Luisteraarsvereniging (secretariaat v. Bleiswijkstraat 60), bij de afd. den Haag der Ned. Ver. voor Radio-telegrafie (secr. H. Lels, L. v. Meerdervoort 606) of bij de redactie van Radio-Expres (alleen schriftelijk, Laan van Meerdervoort 30).

\* \* \*

In het huizenblok De Genestetstr. en 1e en 2e Helmerstraat te Amsterdam houdt zich een geheele Mexicaansche hondentroep op.

Deze geheele buurt wordt door verschillende personen zoodanig gestoord, dat van een goede ontvangst absoluut geen sprake meer is.

Niet alleen de ontvangst uit Hilversum, maar ook alle andere stations zooals Davenport, Parijs, Königwusterhausen, Langenberg, enz. wordt geheel onmogelijk gemaakt en dergelijke gedragingen tegenover mede-luisteraars houden den geheelen dag aan.

Is hier kwaadwilligheid in het spel?

## DE TRAMSTORINGEN ZIJN HET GROOTE KWAAD.

In den strijd tegen de stadsstoringen is het van groot belang, dat zooveel mogelijk waarnemingen bekend worden die, elkaar aanvullend, de oorzaak aan het licht kunnen brengen, waardoor de mogelijkheid tot opheffing geopend wordt. Het volgende is daarom misschien van belang als aanvulling van het stukje in „Radio-Expres” No. 6.

In Antwerpen woonde ik in een straat waar de tram passeerde. De radio-ontvangst was geheel onmogelijk tengevolge van de storingen; Davenport was zelfs geheel niet te volgen en alleen Brussel kwam eenigermate door. Er was eerst eenige twijfel omtrent de oorzaak van de storingen, daar de straat met booglampen verlicht werd en ik die lampen wantroouwde wat hun vermogen tot uitzenden van storingen betreft. De twijfel duurde echter niet zeer lang daar de tramdienst zoowel als de verlichting in slechten staat verkeerden, zoodat er dikwijls onderbrekingen zijn. Een korte tijd van observatie was dus voldoende om uit te maken, dat de storingen onverminderd waren wanneer de verlichting niet werkte en ook niet toenam wanneer de verlichting plotseling weer aan ging. Zelfs wanneer een stel booglampen afwisselend op en uitgaan als vuurbakenlichten hoort men daarvan niets in de radio.

Alleen als de tram stil ligt is de radio-ontvangst goed. Helaas werd die dienst eenigen tijd geleden uitgebreid, zoodat er sindsdien vrijwel nooit kans was op behoorlijke ontvangst.

In verschillende artikelen is er op gewezen dat speciale sleepstukken redding kunnen brengen in vele gevallen, maar niet overal beantwoorden de resultaten na invoering aan de verwachtingen. Nu wordt de aandacht hoofdzakelijk gevestigd op het contact tusschen beugel en rijdraad, maar ik meen dat ook het andere contact, n.l. tusschen wielen en rails in vele gevallen een rol speelt. Deze veronderstelling vindt eenige bevestiging in de volgende waarneming: de storingen zijn veel heviger bij droog weer dan bij sterken regen. Hoe natter weer hoe beter ontvangst.

Ik kan me niet voorstellen dat de regen het contact tusschen rijdraad en trolley veel verbetert, hoewel het water waarschijnlijk een groote rol speelt in de kwestie boog of vonk tusschen die twee. Wel zal het regenwater dat zich opzamelt in de goot van de tramrails het contact tusschen wielen en rails verbeteren. Dit is zelfs duidelijk te zien, want bij droog weer is er levendig vuurwerk 's avonds onder de wagens, bij nat weer is er niets te zien.

Welk contact het meeste kwaad ver-

oorzaakt zal niet met zekerheid vooruit te zeggen zijn en veel zal afhangen van de constructie van lijn en weg, beugel en onderstel. Hier in Antwerpen hebben we trolley-afnemers en naar het betrekkelijk geringe zichtbare vonken te oordeelen komt daaruit niet het overwegende kwaad. Het spoor is echter smal, de wielbasis zeer kort, terwijl het materiaal en de weg door de voortdurende overbelasting in een treurige toestand verkeert. Het vonken tusschen rail en wielen is zeer hevig, zoodat daarin misschien de hoofdzak van de storingen in Antwerpen ligt. Dit strookt dan met de vermindering van storingen bij nat weer.

Het is nu vast komen te staan dat door geschikte keuze van materiaal en constructie van de beugels de storingen tengevolge van vonken tusschen afnemer en rijdraad kunnen opgeheven worden. Indien de toepassing daarvan niet volledig helpt zou misschien een proef genomen kunnen worden met speciale sleepcontacten tusschen rail en wagenstel.

Ir. F. DE FREMERY.

De heer W. J. van Ballegoyen de Jong te den Haag schrijft:

Het is mij steeds een genoegen te constateeren, met hoeveel ijver door uw blad gestreden wordt tegen tramstoringen. In dit verband wil ik niet nalaten, het navolgende onder uwe aandacht te brengen:

Wonende in de van Loostraat bij de van Boetselaerlaan, ondervond ik steeds veel storing van lijn 7, loopende over een gedeelte van het Stadhoudersplein, ook zelfs wanneer er geen tram te bekennen was. Op een avond thuis gekomen en, zooals gewoonlijk, direct de radio inschakelende, verwonderde het mij, dat noch geruisch, noch geknap of geknetter werd waargenomen, en bleef de ontvangst zoo volkomen storingvrij, dat men zich buiten waande, ver van alle mogelijke storingsbronnen. Den volgende morgen bleek mij, dat wegens verlegging van de rails, de bovenleiding was weggenomen. Deze ideaal toestand heeft c.a. 3 weken geduurd, gedurende welken tijd mijn ontvangst absoluut zonder eenige storing was, behoudens een enkel licht gekraak van een electrischen wissel, echter te zwak om met „storing” te worden betiteld. Inderdaad met groote ergernis zag ik weldra het moment komen, dat een nieuwe bovenleiding voor lijn 7 zou worden aangebracht en, inderdaad, den eersten den besten dag reeds herhaalde zich het gekraak en geruisch, terwijl de rails, nog niet in gebruik waren, zoodat de storingen, afkomstig van andere trams, door den voedingsdraad werden voortgeplant. Sindsdien is de toestand weer als voorheen.

Moge van de zijde der Tram Maatschappij eindelijk worden ingezien, welk een dankbaar werk kan worden verricht,

met de radioluisteraars tegemoet te komen.

De heer M. Schnitzler te Rotterdam schrijft:

Ter bevestiging van hetgeen de heer Th. M. L. Mollinger den Haag schreef betreffende de storingen door de tram kan ik mededeelen, dat ik zoo nu en dan weleens 's nachts na 1 uur luister. Gewoonlijk zijn dan korte golfstations aan het uitzenden en ik ontmoet dan geen storingen; heden Zaterdagochtend 19 Febr. heb ik geluisterd van 1.15 uur tot ongeveer 2 uur naar het station Barcelona en zonder storingen, terwijl het voor 1 uur 's nachts bij mij onmogelijk is, de kortegolf stations te ontvangen door de hevige „tramstoringen”.

## TRAMSTORINGEN TE UTRECHT.

Naar aanleiding van de vele berichten over tramstoringen in andere steden, willen wij ook eens mededeelen, hoever we in Utrecht reeds gekomen zijn. Aangezien Utrecht als stroomafnemer de trolley toepast, stonden wij voor een geheel ander geval dan alle andere afdelingen; het invoeren van kooltrolley's is n.l. onmogelijk gebleken. In samenwerking met de Tramdirectie, die zeer sympathiek staat tegenover onze actie, zullen nu proeven met condensatoren worden georganiseerd. Wanneer deze proeven gehouden worden, rekenen wij op de medewerking van alle Utrechtsche luisteraars; wij zullen deze proeven vooruit in Radio-Expres aankondigen.

Bestuur Afd. Utrecht.

## GELE RAPPORTEN.

De inzenders der gele rapporten worden bedankt voor de genomen moeite. Rapporten ontvangen van de heeren J. Redeker, P. C. v. d. Sande, J. Peeters en J. Broerstra.

De tramcommissie der afd. Haarlem.

## GEHEIMZINNIGE RADIOSTORING.

Het lijkt mij niet ondienstig bezitters van radiotoestellen met het volgende in kennis te stellen, wellicht dat men vroeg of laat er zijn voordeel mee kan doen.

Na gedurende jaren ongestoord te hebben „ontvangen” — atmosferische invloeden niet medegerekend — trad voor ongeveer acht dagen een storing bij mijn ontvangst op, die zoo overheerschend was, dat van verder luisteren moest worden afgezien. Velerlei veron-

derstellingen werden gemaakt, allerlei proeven genomen, waarbij zelfs een ander toestel en nieuwe aardleiding werd gebezigd, doch geen verandering ten gunste werd hierdoor bereikt. Na voortdurend zoeken ontdekte ik, dat de storing pl.m. 5.30 n.m. begon om op verschillende tijdstippen (meestal tusschen 11 en 12 uur 's avonds) plotseling te eindigen.

Hierdoor kwam vast te staan, dat de ongewenschte geluiden van buiten kwamen; lichtreclames e.d. worden in mijn omgeving niet aangetroffen, zoodat het vinden van de bron niet gemakkelijk werd. Als bij toeval werd evenwel voor enkele dagen geconstateerd, dat met het ontsteken van een elektrische lamp in de kamer van een nabijgelegen woning de storing een aanvang nam. Bij het daarna ingestelde onderzoek bleek, dat ten slotte een ondeugdelijke lasch, plm. 25 Meter afstand van mijn antenne, in de leiding van het elektrisch licht in bedoelde woning, oorzaak was van het hierboven genoemde geval.

Uit een en ander valt af te leiden, dat in het „land van de radio" geheimzinnigheden schuilen in dubbele beteekenis.

Assen.

L. VAN AALST.



Een Engelsch schoolmeisje moest een opstel maken over bekende groote mannen, met wie zij gaarne eens kennis zou maken. Als eerste noemde zij den Omroeper van 2LO, daarna den prins van Wales en Marconi.

Bij een groot deel van ons Nederlandsche publiek staat een radiolezing bekend als „een goedkoop programma": men heeft er maar één uitvoerder voor noodig! Nóg goedkoopster was verleden week Woensdag het gedachtenoverbrengingsprogramma van 5XX, waarbij gedurende het grootste deel van den tijd heelemaal niets gebeurde....

Op verzoek den 7den Maart te 8.05 door Daventry een heel programma van fox-trotts!

### TE CHAUVINISTISCH ?

Aangaande 't schrijven van den heer Leenderts, getiteld: „Te chauvinistisch" in No. 7 van R.-E. ben ik zoo vrij mijn

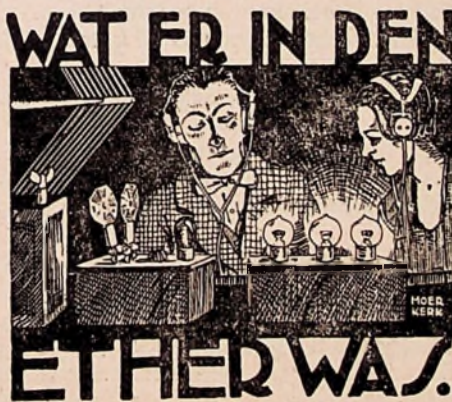
idee hierover te kennen te geven.

Den laatsten tijd wordt de H. D. O. geducht in de wielen gezeten door één of meer zenders, die ongeveer op dezelfde golflengte werken. Uit één en ander is te begrijpen dat de modulatie van de H. D. O. hierdoor beïnvloed wordt.

Voorheen toen genoemde zenders nog niet bestonden, was de H. D. O. toch zoo slecht nog niet. Weliswaar behoort de H. D. O. nu niet tot de sterksten, doch hiervan treft de H. D. O. geen blaam, aangezien hij niet mag doen wat hij wil van Regeeringswege, jammer genoeg. De H. D. O. kan niet zoo als hij wil. Verder moet ik eerlijk zeggen, de muziek zang enz. kwamen bij mij tot nu onvervormd door. 't Gebeurt wel een enkelen keer dat de weergave niet is zoo als men gewend is, doch dit constateer ik van de B. B. C. en andere stations ook wel eens, en nu is 't nog niet bewezen, dat dit aan de zenders ligt. Hoeveel soort storingen bezwangeren den ether niet? En dan, 't kan ook wel eens gebeuren dat een zender plotseling ongesteld wordt, hetgeen niet altijd in een wip verholpen is.

Als ons toestel een nuk heeft moeten we ook wel eens uren piekeren om 't te vinden waar de pijn zit. Ten laatste: laten we tevreden zijn met onzen echt Hollandschen Zender, de H. D. O. doet óók zijn best.

Sis transit gloria mundi!



Sedert het zendstation Langenberg in werking is, wordt veel geklaagd over storing bij het ontvangen van andere stations.

Nu is het waar, dat dit station, ook hier niet uit de stations te stemmen is van om en nabij de golflente van Langenberg.

Dat dit station echter —zooals ik las — zelfs Hilversum stoort en zooals een ander schrijft „alle andere stations" komt mij zeer vreemd voor ook al woont men nabij de Duitsche grens, en volgens mijn meening is dan ook in de eerste plaats bij storing door L. van Hilversum dit niet te wijten aan de sterke draaggolf, doch aan den ontvanger, bijv. door onjuiste opstelling der onderdeelen en daardoor lange verbindingen.

Hier in Almelo ontvang ik te alleén tijde Weenen met gewoon schema Koomans en 19 meter dubbeldraads-antenne (ééndraads is mijns inziens nog selectiever) zonder ook maar eenige storing van Langenberg te hebben, ook al slingert dit laatste station met de geweldige groeve draaggolf een zwaar orkestmuziek door den ether.

Hoofdzaak is juiste opstelling van onderdeelen en korte verbindingen. Het schema is hoofdzakelijk als aangegeven en besproken in het begin van 1926 in Radio-Expres.

Als hoogfreq. lamp gebruik ik de A 430 welke grooter selectiviteit geeft dan de A 409 of A 410.

Almelo.

R. OORLOG.

\* \* \*

Ten aanzien van Langenberg kan ik mededeelen, dat dit station naar mijn meening veel beter wordt. Bij losse koppeling is het hier tegenwoordig soms mooier dan Hilversum. Met name was dit het geval i.l. Zondag. „De Barbier van Sevilla" van L. kwam mooier door dan „Tosca" van Hilversum. Ik luister met 4-lamps Ducretet op 3 lampen. Van storing van L. heb ik ondanks korten afstand (78 K.M.) geen last. Bij 30 à 40 Meter hooger of lager golf (Frankfurt, Zürich, Weenen) hoor ik L. niet meer, zelfs niet in de pauzes. Bij Berlijn is L. zelfs niet meer hinderlijk. Er kan zeker hier en daar nog wat verbeterd worden aan L. Er is b.v. nog al wat bromtoon. Het lijkt me echter toe dat L. alles doet om er te komen en dan zal het zijn doel ook wel bereiken en daarom verdient het wel wat meer waardeering voor zijn prestaties dan het over het algemeen oogst.

Gendringen.

S. DIJKSTRA.

\* \* \*

Ik geef toe, dat de Langenberger zender nog niet is „etwas noch nie dagewesenes" maar toch reeds dikwijls zeer mooi en glashelder.

Bij de ontvangst van Langenberg is echter een zeer losse koppeling gewenscht, en dit laatste wordt nog door vele amateurs uit het oog verloren.

Ik heb Langenberg op verschillende manieren ontvangen, op 2 verschillende antennes.

De eene antenne is een tweedraads, 35 Meter lang, 24 Meter hoog, vrij boven de daken en boomen. Richting Noord-Zuid. De ontvangst op deze antenne was met 1 h.f. en 1 det. (Koomans) zóó, dat de omroeper duidelijk door de geheele kamer uit mijn Brown was te verstaan. Met 1 det. en 2 h.f. is de sterkste boven alle andere stations, hoewel de terugkoppelspoel onder 90° staat met de secundaire.

De tweede antenne bestaat uit een draad van  $\pm$  15 Meter welke op  $\pm$

1 Meter hoogte in de huiskamer tegen den muur is bevestigd.

Bij ontvangst op deze antenne gebruik ik schema Koomans met 2 h.f.-versterking. Hierbij komt Langenberg op ruim voldoende sterkte uit mijn Brown.

En wat betreft de storingen van andere stations door Langenberg, daarvan is bij mij geen sprake, ook niet op de korte golf.

Het is mij echter in mijn 10-jarige radio-practijk dikwijls opgevallen, dat vooral door de jongere amateurs zoo verschillend over diverse zenders wordt geoordeeld. Ik ben er dan ook van overtuigd, dat in vele gevallen van slechte ontvangst de onoordeelkundige bediening van ontvangtoestellen, de oorzaak is van de klachten over storingen, of over de prestaties van een zender. En wanneer er zoo nu en dan, en vooral in het begin, bij nieuwe zenders wel eens iets aan de uitzending mankeert, dan behoeft dit geen reden te zijn, om een zender direct als „prul” of „wanproduct” te betitelen.

Want zelfs aan de uitzendigen van 5XX, de N.S.F. en Radio-Paris mankeert zoo nu en dan ook wel eens iets.

In de meeste gevallen is slechte ontvangst dan ook te wijten aan het verlangen van vele amateurs van „keiharde” ontvangst.

Helmond.

TOON MARTIN.

## HOE KAN MEN HET KOOMANS-SCHEMA WEL NEUTRODYNSEEREN ?

Door J. CORVER.

Wat hebben die arme Koomans-toestellen toch gedaan, zoo vraagt men ons van verschillende zijden; wat is toch de aanleiding, dat men het in eens zoo op hun uitroeiing heeft begrepen? Het zijn toch goede, gevoelige ontvangers, waarmee men buiten gebieden van abnormale

niet noodig, goed werkende apparaten van dit type nu weg te doen, ter zijde te zetten of geheel af te breken.

Wat de werkelijk ertegen bestaande bezwaren betreft, die zijn van tweeërlei aard.

Het voornaamste is de kans op genereren buiten den wil van dengene, die er mee omgaat. Twee koppelingen en twee afstemmingen maken vier veranderlijke elementen en verandering van elk

bezwaar te bevrijden, dan zal het een methode moeten zijn, waarbij men de bestaande twee draaicondensatoren kan behouden. Een goed idee daarvoor doen we schematisch aan de hand in de figuur. Denken we ons de drie spoelen 1, 2 en 3 als de origineele drie in den spoelhouder van den bestaanden ontvanger, dan zien we hoe alleen de primaire spoel P een verplaatsing moet ondergaan. Daarvoor moeten we een nieuw plaatsje zoeken

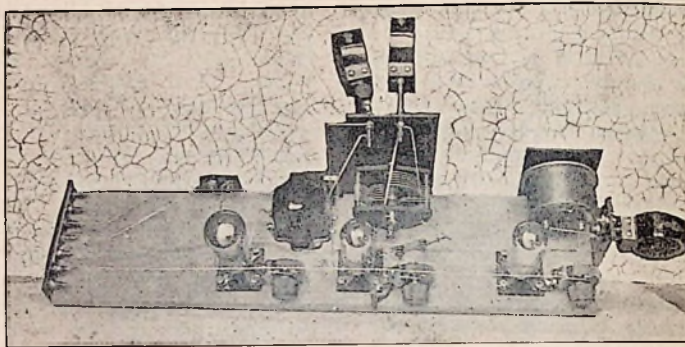


Fig. 2. Hetzelfde toestel, nu van achteren gezien, zoodat men een beter gezicht heeft op de montage. Let op den afstand tusschen hfr. kring en det. kring. De weerstanden zitten met een strookje koper direct aan den lampvoet vast. De transformator is een General-Radio. Vlak er achter ziet men den kleinen blokcond., die over de primaire staat. (160  $\mu\mu$  F.). De gebruikte lampen zijn geheel naar ieders keus. Hier staan 2 Radio-Micro en een B 406.

dezer kan onder gegeven omstandigheden tot genereren aanleiding geven.

Het tweede bezwaar is de betrekkelijk geringe selectiviteit.

Van deze beide bezwaren is het eerste bijv. in de Super-Radiola ondervangen, maar het tweede geldt voor dat toestel, als het niet met inductieve antennekoppeling wordt uitgevoerd, precies evenzeer.

Bij herhaling komen vragen bij ons in over ombouw van den Koomans-ontvanger tot een Super-Radiola, een onderneming, welke gewoonlijk afstuit op het

buiten koppeling met de andere spoelen. Soms zal men dit kunnen vinden door spoel P horizontaal verder links op de frontplaat te zetten (als daar nog plaats is) of ook desnoods op den linker zijwand van het toestel, of — als de kast gemakkelijk open kan voor spoelwisseling — binnen in de kast. Het zoeken der plaats voor die eene spoel wordt de eenige moeilijkheid, voor het overige komt het aan op plaatsing van een goeden neutrodyne-condensator en het veranderen van slechts heel enkele draden.

Spoelen 2 en 3 en al wat daaraan vast zit, blijft geheel zooals het was. De primaire condensator blijft tusschen antenne en aarde (rooster en gloeidraad eerste lamp) verbonden staan. Alléén de verbindingen naar den houder voor spoel 1 worden losgemaakt.

De nieuwe spoel 1 komt aan één zijde, evenals vroeger de primaire spoel op die plaats, aan aarde. Toch zal men de verbinding aan den spoelhouder aan dien kant vermoedelijk moeten losmaken, want als het rooster der detectorlamp (roostercond.) aan het boven-contact van den 2den spoelhouder zit, moet nu het bovencontact van den 1sten spoelhouder (dat vroeger aan rooster eerste lamp verbonden behoorde te zijn) juist aan aarde worden verbonden. Het andere contact van spoelhouder 1 komt aan den neutrodynecond. en deze aan rooster der eerste lamp.

Ziedaar, met de verplaatsing der pri-

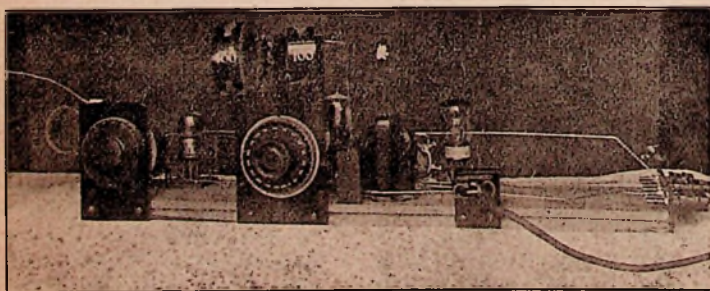


Fig. 1. Het toestel vóór de verbouwing.

storing door dichtbijzijnde stations vele jaren goede resultaten heeft gehad.

Dat is volkomen juist; de gevoeligheid is zelfs voor gelijk aantal lampen moeilijk te verbeteren. En het is ook volstrekt

ontbreken van plaats in het toestel voor een derden draaicondensator.

Willen we dus een praktische methode aangeven om een Koomans-ontvanger door neutrodyniseering van zijn hoofd-

maire spoel al hetgeen we hebben te doen.

Spoelhouder 1 wordt zooveel mogelijk

we voor 1 en 2 steeds gelijke spoelen, dan kan de instelling van den neutrodyncondensator practisch voor alle

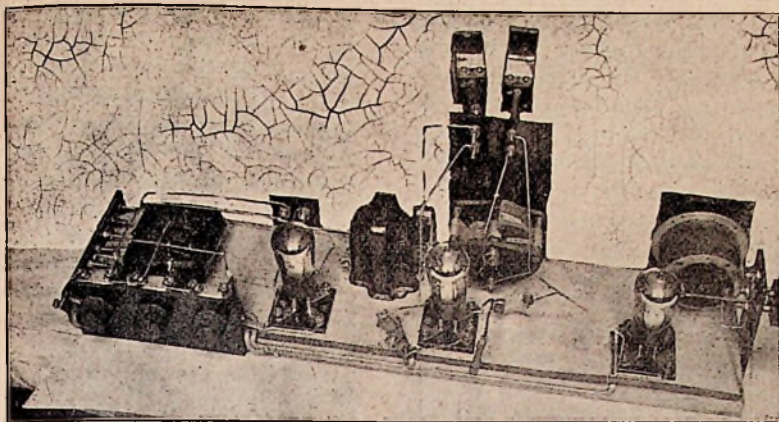


Fig. 3. Na de verbouwing. De weerstanden zijn verhuisd naar een strookje eboniet aan het einde van de plank. Hier van af loopt naar elke lamp een loodkabeltje met de beide draden voor den gloeistoom. De mantels van de loodkabels zijn gesoldeerd aan de koperen strook, die achter langs het geheele toestel loopt en aan „aarde” verbonden is. Bij de middelste lamp ziet men de „midden aftakking”; deze staat schuin om zoo kort mogelijke verbindingen te krijgen. De transformator geheel links is de Ferrix C. F. 4, die 2 + 2 V. levert. Slecht één 2 Volts-wikkeling is in gebruik. De lampen zijn van Telefunken: 2 RE 061 en een RE 152. Wellicht zijn deze nummers ook na reproductie nog te lezen.

vastgezet, zodat spoelen 1 en 2 steeds vast naast elkaar staan. Alleen spoel 3 blijft draaibaar.

golf lengten dezelfde blijven. Wat de werking betreft, krijgen we een apparaat dat met de Super-Radiola op één lijn

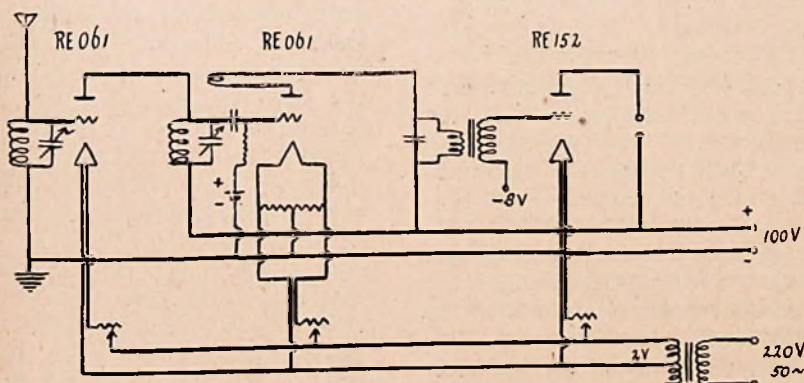


Fig. 4. Zoals ook op de foto te zien is, worden de weerstanden niet bij de lampen geplaatst, maar vlak bij den transformator, waar we niet zoo gauw last met hen hebben. Bij den lampvoet zorge men, dat de beide draden, die uit den loodkabel komen zooveel mogelijk symmetrisch naar de klemmen loopen. Natuurlijk ligt de roosterklem precies tegenover den loodkabel. Een kleine positieve spanning aan de roosterlek van 5 megohm gaf vooral op kleine antenne luidere ontvangst.

Beschikken we nu over een dubbel stel spoelen (hetgeen voor de Super-Radiola óók gewenscht is) en nemen

staat. Het verschil is, dat we terugkoppeling met een veranderlijk gekoppelde spoel behouden en dat spoel 1 buiten de

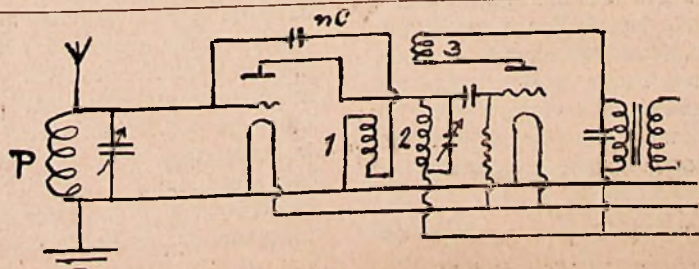


Fig. 5

afstemming blijft vallen, dus de afstemmingen van den 2den kring geheel blijven als te voren. Elk der spoelen 1 en 2 kan daardoor twee maal zoo veel windingen hebben als elk der twee met elkaar gekoppelde spoelen van de Super-Radiola. Voor ontvangst van korte golven is die mogelijkheid om grootere spoelen te blijven gebruiken, zeker geen nadeel.

Nog behouden we het eigenaardige voordeel van den Koomans-ontvanger om dezen ook als inductieven ontvanger zonder hoogfrequentlamp te kunnen gebruiken. Daartoe wordt de eerste lamp gedoofd, de neutrodyncondensator kortgesloten, spoel P uit den houder genomen en spoel 1 als primaire behandeld.

Waar overigens spoel P een afzonderlijke plaats heeft verkregen, zou men deze ook wel inductief met de antenne kunnen gaan koppelen, dus een inductief toestel met geneutrodyniseerde hoogfrequentlamp ervan kunnen maken, ofschoon we dan meer er voor gevoelen, den nieuwen selectiekring van de Rop vóór het geheele toestel te plaatsen, die beter is dan inductieve koppeling.

De uitvoering van een dergelijk toestel met ingebouwd selectiekring, dat toch slechts 2 afstemknoppen behoudt, zullen we ook spoedig nog eens behandelen. Het eenige bezwaar is, dat daarin 5 spoelen noodig zijn, waarvan telkens 3 gelijke. Overigens kan dat een der handigste en meest selectieve toestellen worden, die zich maar laten denken.

### DE STABILIDYNE.

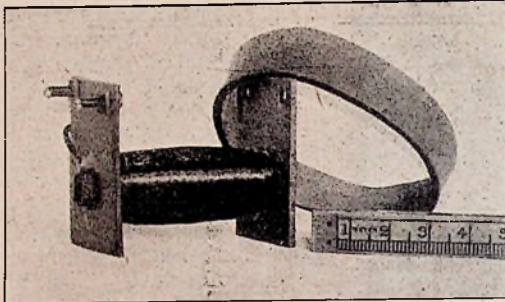
De importeur van het Baltic-materiaal, de heer E. A. Loeb, den Haag, schrijft ons:

Ten opzichte van de voorlaatste alinea van het artikel over de Stabilidyne in R. E. No. 7 zou ik willen opmerken, dat in het practisch gebruik de in elkaar gedraaide draadjes, als neutrodons wel voldoen. In beide trappen zijn 6 windingen geïsoleerd snoer om het verzilverde montagedraad heen gewonden, vrijwel juist gebleken. Een z.g. neutrodyn-condensator heeft n.l. de eigenschap dat men er veel te vaak aankomt en door verstelling tracht nóg betere resultaten te krijgen, terwijl er toch maar één zeer critische juiste instelling is. Heeft men de windingen eenmaal in orde, dan komt men er gewoonlijk niet meer aan. Dit psychologisch voordeel hebben ze boven neutrodons.

De enkele Stabilidyne, die ik, door amateurs gemonteerd, ter controleering ontving, leden meestal aan te veel capaciteit in de neutrodyniseering.

## MOOI FABRIKAAT OF JAN PUBLIEK, WEEST OP UW HOEDE.

Een staattie van zeldzaam prutswerk, zooals gelukkig niet veel voorkomt, kwam ons dezer dagen onder de oogen. Wat men op bovenstaande foto ziet



stelt een smoorspoel voor, en nog wel een smoorspoel uit een plaatstroomapparaat; een plaatstroomapparaat dat men zelfs in sommige radiobladen durft te adverteeren. De „kern” van de smoorspoel, die zooals men ziet, van het open type is, bestaat uit enkele snippers blik; is bijna 6 c.M. lang en bezit een doorsnede van nog geen 0,6 c.M.<sup>2</sup> oppervlak. Wat de

draad, „dikte” aangaat, is het vermoeden gewettigd, dat zooal geen greintje wiselstroom, dan toch tenminste een flinke portie gelijkstroom afgesmoord wordt. De onderdeelen werden in verband gehouden door enkele stukken binnenband van een motorfiets. Op de foto is zoo'n stuk vereeuwigd. Daarna werd het geheel in een biskwieblik gezet, enkele brokken mastiek er in gegooid, even bo-

ven een vlammetje gehouden, en alles smolt muurvast aan elkaar (patent aangevraagd?).

Het blijkt nog steeds noodig voor den Nederlandsche Radioluisteraar, terdege op zijn hoede te zijn, en indien hij voorlichting noodig heeft, hiervoor bij een goed vakblad zijn toelucht te zoeken. W. en H.

nieuwen Brown conusluidspreker. Het is bekend, dat de Brownfabrieken, gespecialiseerd op het gebied van horenluidsprekers, eerst verleden jaar, na langdurige proefnemingen, zijn overgegaan tot het maken van een conustype. De keuze is daarbij gevallen op een enkelen conus met vastzittenden buitenrand en in trilling gebracht door een telefoonstelsysteem met trillende tong, zooals dat algemeen in alle telefoons en luidsprekers van Brown wordt aangetroffen.

Bij de uitvoering is een tegelijk praktische en elegante oplossing gegeven aan de moeilijkheid, dat de papieren conus in het algemeen zulk een bijzonder kwetsbaar onderdeel is. De geheele conus is n.l. geplaatst in een omhulling van geperforeerd metaal, waardoor een zeer stevig, nagenoeg onbeschadigbaar geheel is verkregen, dat een rijk en toch niet overdreven geornamenteerd aanzien heeft.

Een Brown-luidspreker heeft karakteristieke kwaliteiten en ook dezen herkent men aan zijn timbre onmiddellijk als Brownfabrikaat.

Groot gewicht is ook voor dezen luidspreker te hechten aan het gebruik van een zeer goed toestel. Alleen dan kan men hem volledig beoordeelen. Treffend is wel de duidelijke verstaanbaarheid.

**Ontvangtoestel H B IV.** — Van de ontvangtoestellen uit de fabriek van *der Heem en Bloemsma*, den Haag, werd door ons nog niet op deze plaats besproken het 4-lampstoestel voor antennontvangst, dat wij ter beproefing ontvingen.

Terwijl de 3-lampsontvanger alleen voor de lange golven is geconstrueerd en de 5-lamper speciaal voor raamontvangst, heeft men hier een „all-round” antenn-ontvanger voor alle golflengten van 300—800 en 800—2800 (desgewenscht ook tot 4000) meter. Omschakeling van het eene meetbereik op het andere heeft plaats door een schakelaartje te verzetten en van binnen één spoel te verwisselen.

Een specialiteit ook van dezen ontvanger is weer de groote soepelheid in de bediening en de enorme geluidsterkte, terwijl bovendien de weergave-kwaliteit zeer goed is te noemen. Van de drie bedieningsknoppen zijn er twee afstemmingen en één voor de terugkoppeling. Niet alleen op de lange golven, maar ook op de korte telefoniegolven kan men vrijwazer zonder terugkoppeling „zoeken” en dezer knop hoofdzakelijk slechts bezigen voor sterkteregeling. Bij juiste regeling van gloei- en plaatspanning der detectorlamp is de werking der terugkoppeling volkomen geleidelijk.

Het toestel is voorzien van afzonderlijke telefoon (luidspreker-)aansluitingen om of op drie, of op vier lampen te luisteren.



**De Erres Corrector.** — Ziehier den selectiekring-de Rop kant en klaar in een klein kistje gebouwd, gereed voor gebruik bij elk toestel. Over dit door de fa. R. S. Stokvis en Zonen R'dam in den handel gebrachte, ons door de fa. Ch. Velthuisen den Haag ter bespreking gezonden hulp-toestelletje behoeven we, na de in onze beide laatste nummers erover verschenen mededeelingen weinig meer te zeggen. Het is in deze uitvoering geheel volgens

de door den heer de Rop gepubliceerde schakeling samengesteld, het is van goede onderdeelen gemaakt en voldeed bij onze proeven ermede aan alle verwachtingen, door het artikel van den heer de Rop gewekt. We gelooven, dat dit wel de hoogste lof is, welke aan een toestel en aan zijn ontwerper kan worden toegezwaaid.

Dit selectie-middel is inderdaad zóo veel beter dan de gewone inductieve koppeling en we verkregen er zóo veel meer afdoend resultaat mede, dan in het algemeen met zeefkringen, dat wij er gaarne nog eens met nadruk op wijzen.

Bovendien kan het van belang zijn, er hier de aandacht op te vestigen, dat in combinatie met dezen selectiekring ook de gewone serie-zeefkring veel effectiever diensten kan bewijzen dan bij plaatsing in de antenne. Een serie-zeefkring *tussen* den selectie-kring-de Rop en het ontvangtoestel is een bijna volkomen versperring voor één bepaalde golflengte.

Met het compleet in den handel brengen van den Erres Corrector is aan hen, die bijzonder ernstige storingen van een naburig station ondervinden, wel het beste, ons thans bekende middel van tegenweer onder hun bereik gesteld.

**Brown-conusluidspreker.** — Van den importeur, de fa. T. B. Hooghoudt, Amsterdam, ontvingen we ter bespreking den



De selectiviteit voldoet aan alle normale eischen, zonder dat speciale selectiviteitsmiddelen zijn aangebracht. Buiten den Haag en Hilversum en hun directe omgeving is de selectie, welke het toestel geeft, wel geheel afdoende. In de genoemde plaatsen hangt veel af van den afstand tot het plaatselijke station. Overigens is dan altijd een extra zeeffring of selectiekring mogelijk.

Het uiterlijk van het toestel is geheel in den bekenden rustigen en voornamen stijl, die het apparaat tot een meubel maakt zonder zijn bestemming als radio-ontvanger te verbergen.

**De Dralowid-Etola.** — Toonfilters, luidsprekerbeveiligingen en veranderlijke weerstanden voor sterkte-regeling kunnen alle drie belangrijke hulpmiddelen zijn om den laatsten toets te geven aan de volkomenheid der luidsprekerweergave. Wij hebben op deze plaats over toonveredellers (als bijv. van Blaupunkt) wel eens gezegd, dat zij vooral nut hebben bij een niet al te volmaakt ontvanger met niet al te volmaakt luidspreker; maar we moeten erkennen, dat de ervaring ons meer en meer er toe geleid heeft, er een tamelijk geregeld gebruik van te maken. Zoowel de ingebouwde timbre-regelaar van den grooten Acuston-hoornluidspreker als van de hoornlooze Arcophon kan ook niet te versmaden diensten bewijzen. Evenzoo staat het met een regelweerstand aan den luidspreker voor instelling der sterkte; daarbij blijft het waar, dat men de hoofdzakelijke sterkteregeling beter in het ontvangtoestel kan doen geschieden, liefst reeds in het hoogfrequente gedeelte; overbelastingen van lampen worden bijv. niet weggenomen als men pas aan den luidspreker aan het regelen gaat; maar als het toestel al goed geregeld is, kan toch een sterkteregeling aan den luidspreker ook nog heel nuttig zijn. De z.g. luidspreker-beveiliging ten slotte, waarbij de plaatgelijkstroom der eindlamp niet door den luidspreker gaat, is bij voldoende grootte der gebezigde smoorspoel altijd een verbetering. Niet alleen behoedt men den luidspreker tegen onmagnetisering bij verkeerde aansluiting, maar ook voorkomt men de vervorming, welke het gevolg kan zijn van te sterke ver-zadiging.

De „Etola” van Dralowid, ons door den importeur *Ramie-Union* te Enschede toegezonden, is nu een combinatie van luidspreker-beveiliging, toonfilter en regelweerstand in één apparaatje, keurig afgewerkt als een ronde aansluitdoos met regelknop, die bij het toestel kan staan of ook bij den luidspreker, als die verwijderd is opgesteld. Desgewenscht kan men de aansluitdoos ook nog gebruiken voor parallelschakeling van twee of drie luidsprekers.

Wij zien in de „Etola” een welkome aanvulling voor elke ontvanginstallatie, en

haast iets onmisbaars als men muziek doorgeeft naar een tweeden luidspreker in een ander vertrek, waar men dan naar eigen smaak nog eenige regelingen kan maken zonder dat dit invloed heeft op de toestel-instelling; men kan den tweeden, op de Etola aangesloten luidspreker dan ongestraft in- of uitschakelen.

#### Silvertown dood-eindschakelaar.

— Van de firma „Die Haghe” den Haag, ontvingen wij een schakelaar met 10 contacten van Silvertown ter bespreking. Men kan hem gebruiken om een aantal condensatoren parallel te schakelen of ook als aftak-schakelaar voor zelfinducties, waarbij de buiten gebruik zijnde deelen worden kortgesloten. Dit kan zeer te pas komen bij hoogfrequentsmoorspoelversterking (smoorspoelen van Ir. Mak, semi-aperiodisch), maar ook in alle toestellen met afgetakte spoelen. De schakelaar is klein, ongeveer 6 c.M. diameter en toch zeer betrouwbaar, wat de contacten betreft.

**Lamplugh-potentiometer.** — Een van draad gewonden potentiometer van 500 ohm van bovengenoemd merk, werd ons gezonden door „Die Haghe”, den Haag. Een bijzonderheid is het contact, dat niet wordt gemaakt door een stijf schakelarmpje dat den dunnen draad dreigt te vernielen, maar door een bolronde, vee-rend contactstuk, loopende over een breed draadvlak. De van draad gewonden weerstand heeft het groote voordeel van absoluut constant te zijn. Ook voor automatische neg. roosterspanning zijn 2 of 3 dezer potentiometers uitstekend.

**Lamplugh hoeksteunen.** — Bij de moderne toestelmontage, waarbij gewoonlijk frontplaat en grondplank te zamen in en uit de kist geschoven moeten kunnen worden, zijn metalen hoekstukken om de frontplaat loodrecht op de grondplank te bevestigen, iets onmisbaars. Deze hoeksteunen van Lamplugh, ons toegezonden door „Die Haghe”, den Haag, zijn eenvoudig, licht en stevig. Het zijn onderdeelen, waarover uit den aard der zaak weinig valt te zeggen, maar daarom niet minder nuttig.

#### PRIJSCOURANTEN ENZ.

Van de fa. *Ridderhof en van Dijk* te Zeist verscheen een nieuwe prijscourant, mede in verband met haar deelneming aan de 15 Maart a.s. beginnende Jaarbeurs te Utrecht. De prijscourant bevat afbeeldingen en gegevens omtrent al de eigen fabrikaat „Sinus”-onderdeelen en andere.

In het Februari No. van *Amplion-Magazine*, ons toegezonden door het Gene-

raal agentschap Jules Hartogh, Amsterdam, komt een artikel voor van den violist Kreisler: „Waarom ik niet optreed voor den Omroep”. Wier er kans toe heeft, moet Kreisler eens goede radio-ontvangst laten hooren! Naast vele andere interessante onderwerpen vinden we o.a. behandeld waarom men zoo graag militaire orkesten hoort en hoe het gebrek aan melodie de ultra-moderne muziek (Stravinsky, Schomberg, van Dieren) impopulair maakt.

Nog werd ons toegezonden het December no. van het *Duitsche Amplion Magazin*, met o.a. een artikel over bouwen en gebruik van luidsprekers en over de photo-telegraphie van Belin.

Van de fa. *A. A. Posthumus* te Baarn ontvingen wij een nieuw prijsblad van *Pye-transformatoren*, waarin aanmerkelijke verlagingen zijn genoteerd.



Op Zondag 13 Maart a.s. heeft te Antwerpen de voetbalwedstrijd België—Holland plaats. Het verslag van dezen wedstrijd zal tijdens het spel door het Persbureau Vaz Dias te Amsterdam voor het eerst via den zender Scheveningen-Haven in code worden uitgezonden.

#### DE TAAK DER „KULTURBEIRATE” IN DUITSCHLAND.

Op 5 Februari is in Berlijn door de Rijksregering en Pruisische regeering de „Kulturbeirat” voor den Berlijnschen omroep geïnstalleerd.

De staatscommissaris der Pruisische regeering, Dr. Hoffmann, zette de bepalingen uiteen betreffende taak en bevoegdheid; Dr. Bredow begroette de leden der Commissie ongeveer als volgt:

„De „Kulturbeiraete” zijn geen uitvinding van den laatsten tijd, doch de invoering hiervan is reeds van het eerste begin af door de Rijkspost overwogen. Ik heb den omroep reeds in 1923 een werktuig der beschaving genoemd en weet, dat deze uitdrukking door buitenstaanders bespot is geworden. Tenslotte komt het niet aan op de uitdrukking, doch op het doel, en dit is:

Het geheele volk, en vooral de minder ontwikkelde klassen, gelegenheid te geven zich meer vertrouwd te maken met kunst en wetenschap. Men bedenke, dat alle groot-opgezette dingen meestal sceptisch worden ontvangen, en zoo wordt

door sommigen de omroep dan ook als een modekwaal van voorbijgaanden aard opgevat.

Hoezeer ik persoonlijk van het begin af de verantwoording voelde, die den leiders van den omroep was opgelegd, bewijst wel, dat ik reeds in den herfst van 1923 de invoering van bijcommissies voorstelde. Hieraan hebben de autoriteiten gevolg gegeven, en in de zendconcessies o.a. de volgende bepaling opgenomen:

„Voor het vaststellen der programma's op het gebied van kunst, wetenschap en volksopevoeding, zijn de bijcommissies aangewezen. De leden worden aangesteld in overleg met de betreffende regeeringsautoriteiten en het Ministerie van binnenlandsche zaken.”

De volle verantwoording voor het uitgezondene blijft rusten op de omroepmaatschappij. De commissie is bedoeld om rekening te houden met de belangen van de luisteraars, bemiddelend en adviseerend op te treden, en aanwijzingen te geven in verband met opgedane ervaringen.

Staatscommissaris Dr. Hoffmann bevestigde, dat hetgeen Dr. Bredow over de functie der bijcommissie had gezegd, ook bij de Pruisische regeering goedkeuring had gevonden. Verantwoordelijk voor de kunstzinnige leiding blijven ook in de toekomst alleen de omroepmaatschappijen; de bijcommissies zijn alleen als vertegenwoordigers van het luisterend publiek te beschouwen.



#### Afdeeling Amsterdam.

Bij onze samenkomst op Donderdag 1 Maart a.s. in het vereengingslokaal, 1ste Const. Huijgensstraat 7, zal worden begonnen met het bouwen van een plaatstroomapparaat ten behoeve van onze vereenigingsontvanger.

De leiding hiervan berust bij ons bestuurslid, de heer van Nie.

#### Afdeeling Amsterdam.

Zoals reeds in ons vorig bericht met

een enkel woord werd medegedeeld, zal op Dinsdag 15 Maart a.s. de algemeene jaarlijksche vergadering onzer afdeeling plaatshebben in ons clublokaal, 1e Const. Huijgensstraat 7.

Het bestuur vertrouwt, dat alle afdeulingsleden, ook zij, die onze samenkomsten niet geregeld bezoeken, door aanwezigheid op deze vergadering van hun belangstelling in het vereenigingsleven blijk zullen geven.

De agenda, welke gewichtige punten bevat, o.a. verkiezing van bestuursleden, vaststellen van een geschikten vereenigingsavond in verband met de Concertgebouw-uitzending op Donderdag, enz., zal aan alle leden tijdig worden toegezonden.

De leden worden verzocht eventueel voorstellen, die zij op deze vergadering behandeld wenschen, en namen van kandidaten voor de bestuursverkiezing, zoo spoedig mogelijk toe te zenden aan den secretaris der afdeeling den heer B. v. d. Wall Perné, Overtoom 252, Amsterdam.

#### Afdeeling Leiden.

Op de vijfde les van den heer R. P. Wirix werden de gedempte en ongedempte trillingen behandeld met de gelijkrichting daarvan voor ontvangst, om daarna over te gaan op de eenvoudigste zendschakelingen van de meest voorkomende typen van beide soorten, waarvan tevens de voor- en nadeelen, aan 't gebruik verbonden, werden vermeld.

Op de VIe cursusavond van den heer R. P. Wirix werd de zwevingsontvangst behandeld, en in verband daarmee de versterking door middel van de terugkoppeling. Een en ander werd zeer duidelijk met experimenten verklaard. Maandag a.s. zal spr. de lampen behandelen. Tulpenstraat 12. BEIMERS.

#### Afdeeling Utrecht.

Maandag 3 Maart Clubavond. Demonstratie Philips Plaatspanning apparaat voor gelijkstroom, benevens toepassing bij weerstandversterkers.

C. C. VERBEEK, Secr.-Penn.

#### Afdeeling Rotterdam.

Den leden van de afd. Rotterdam, die hun contributie over 1927 nog niet hebben

betaald, wordt bij deze medegedeeld, dat de kwitanties de volgende week uitgaan ter inning. Leg het geld dus s.v.p. gereed. De penningmeester  
JOBSE.

#### Afdeeling Den Haag.

Zaterdag 19 Februari hield de heer J. L. de Roos een lezing voor de afdeeling over gloeidraden. Deze zeer interessante voordracht werd verduidelijkt door eenige experimenten en een groot aantal lantaarnplaatjes. Er was een kort intermezzo doordat de zekeringen het totale verbruik niet konden verdragen, zoodat de zaal eenigen tijd in het donker was. Een langdurig applaus bewees den heer de Roos dat de door hem genomen moeite niet te vergeefs was.

Zaterdag 19 Maart waarschijnlijk lezing door Ing. Wollner. Convocaties worden nog toegezonden.

HET BESTUUR.

#### Afdeeling Haarlem.

De afd. Haarlem had 15 Febr. het genoegen haar gewonen clubavond te houden waarop als hoofdschotel prijkte „Luidsprekerwedstrijd en viering van het 4-jarig bestaan.”

De groote opkomst was mede oorzaak, dat ook deze avond in het teeken stond van de zoo bekende Haarlemsche gezelligheid welke haar toppunt bereikte toen de secretaris een fraai gecalligrafeerde ledenlijst aan de vereeniging aanbod, welke door den voorzitter onder grooten dank werd aanvaard.

Verder vermaakte een ieder zich onder het genot van diverse versnaperingen het draaiend rad en grabbelton, waarmede vele mooie en doelmatige radioprijzen werden gewonnen. Tot laat in den avond waren allen gezellig bijeen en de feestcommissie welke permanent blijkt te zijn, mag weder met genoegen op haar werk terugzien.

Clubavond op 1 Maart 8 uur in het clublokaal Groote Houtstraat 155.

Demonstratie van een 5-lamps Ducretet-ontvangtoestel. „Radio Modulateur” met raamontvangst voor korte en lange golven.

J. W. FIOOLE,  
Secretaris.

Haarlem, Leidscheplein 20 rood.

## »»» Kortegolf Nieuws » en « I. A. R. U.-Berichten «««

#### ek-4LV.

In QSL, het k.g. bijblad van Radio für Alle, vertelt ek-4LV een en ander over: Lief en leed van een clandestienen zender. Hij begint met te vertellen dat hij, naar aanleiding van een waardevol rapport, door hem aan ek-4YAB verstrekt, een TKD-zendlamp als blijk van waardeering ontving. Wij laten ek-4LV verder

zelf aan het woord: „Twee dagen later had ik een zendertje uit ontvangeronderdeelen in elkaar gezet en nog denzelfden dag werden de eerste zendproeven begonnen. Na de zender geheel afgestemd te hebben, riep ik voor het eerst CQ, waarna uitgeluisterd werd of soms een station antwoordde. De lezers kunnen zich wel voorstellen, met welke

ontroering men de eerste maal zijn eigen roepettes door een ver verwijderd station hoort seinen. Ik vergat adem te halen; mijn hart stond bijna stil; de morseteekens van es-2ND in Helsingfors klonken mij als muziek in de ooren. Nog steeds verwondert het mij, dat mijn hart niet werkelijk is blijven stilstaan, toen op mijn tweede CQ de Amerikaan

nu-2CXL op 7000 K.M. afstand antwoorde; en dat met slechts een energie van 9 Watts! De tweede nacht kreeg ik verbinding met nu-8BSE en nu-4IO, de laatste op 9000 K.M. afstand. Na deze successen breidde ik den zender uit, het 220 Volts net, dat tot nog toe de plaat-, gloei- en roosterspanning had geleverd, werd aangevuld met een 80 Volts accubatterij. Tevens bouwde ik een apart telefoniezendertje, waarmee ik goede telefonische verbinding kreeg met em-SMUR, em-SMVH en en-ØPX. Als derde zendertje maakte ik nog een 5 Watter, bestemd voor Europeesch verkeer. Tenslotte vervaardigde ik nog een stuurlampzender.

Op 13 April 1926 's morgens op 9 uur kreeg ik bezoek van twee „Kriminalwachtmeister” en een deskundige, die opdracht hadden mijn zendinstallatie in beslag te nemen. Ik liet de heeren in mijn laboratorium en verzocht hun, zich ervan te willen overtuigen, dat er geen zender aanwezig was. Niettegenstaande er op de tafel vier zenders stonden, stelde de deskundige vast dat er inderdaad geen zender aanwezig was! Waarschijnlijk dacht hij: de Post heeft hier in Stuttgart een zender, zoo groot als een kamer, waarmee ze Berlijn nog juist kunnen bereiken; hier moest er één zijn die in Amerika gehoord werd, die moest dus minstens zoo groot zijn als een huis! Daar echter de „Wriminalwachtmeister”, die de leiding had, wel merkte, dat de deskundige geen verstand had van moderne radiotechniek, zeide deze verplicht te zijn mij in gijzeling te nemen, totdat de zaak opgehelderd zou zijn. Dit moest

ik echter in elk geval zien te voorkomen, daar ik den volgenden dag een belangrijk examen moest afleggen. De eenige manier om de gijzeling te ontkomen was, voor den dag te komen met mijn 15-Watter. De deskundige meende nu eveneens mijn tweelamps laagfrequentversterker in beslag te moeten nemen omdat daar óók een eindlamp in zat! Wat ik ook zeide, tegen deze „deskundige logica” was niets in te brengen! Na nog verschillende malen gepoogd te hebben de autoriteiten van het onschuldige van mijn proeven te overtuigen, werd ik tenslotte veroordeeld tot R.M. 70 boete, wat later in R.M. 30 werd veranderd.”

Het bovenstaande geeft een beeld van de toestanden zooals die een poos geleden in Duitsland bestonden. Zooals men weet hebben nu de meeste Deutsche amateurs seinvergunningen; zij gebruiken als roepletter een 4 met drie letters. De clandestienen gebruiken een 4 met twee letters.

en-R030.

### Formulieren Januari.

Wij ontvingen ingevulde formulieren van de heeren: J. W. van Heems, Alkmaar; J. P. J. M. Voorzaat, Bilthoven; A. van den Munckhof, Blerick; H. Mulders, Delft. J. H. Ackerstaff en F. H. H. Nijhof, Deventer; J. Funke, Eindhoven; J. H. van der Laan en R. A. Quintus Jr., Den Haag; J. Boerstra, Haarlem; J. Deutekom, Noord-Scharwoude; J. Visman, Oudeschild; S. C. M. Bax en W. Keeman, Rijswijk; J. Oudhoff, Rotterdam; J. Janssen, Simpeldveld; J. P. F. van Dooren, Tilburg; L. van den Molen,

Vlaardingen. We ontvingen ook nog een formulier zonder naam.

Alle inzenders hartelijk dank.

Exp. Afd. Ned. Sectie

I.A.R.U.

K. v. d. H.

### QRP.

Evenals ØBP heb ik op 17 Febr. j.l. om 16.26 G.M.T. verbinding gehad met ET2XA in Riga. Primaire energie was 1,5 Watt. Hij gaf eerst r4-5, toen r5-6, en daarna r6, vy pure es stdi dc. Dit verwonderde mij zeer, daar er een dikke mist was en de onderzoeking geleerd had, dat zware mist een ongunstigen invloed op qrp-werk had.

73's ØWM.

### fb QRP DX.

Op 18/2/1927 om 000 A.T.—0110 A.T. was nØPT met een primaire energie van slechts 0,7 Watt qso met Hongarije WAA. De energie werd opgewekt met 2 lampen C 509, welke met 80 Volt gelijkstroom gevoed werden. Zendschema Hartley, direct, serievoeding; antenne: Hertz. Om 0000 A.T. werden de signalen van WAA r3-4 ontvangen onder sterke qss.

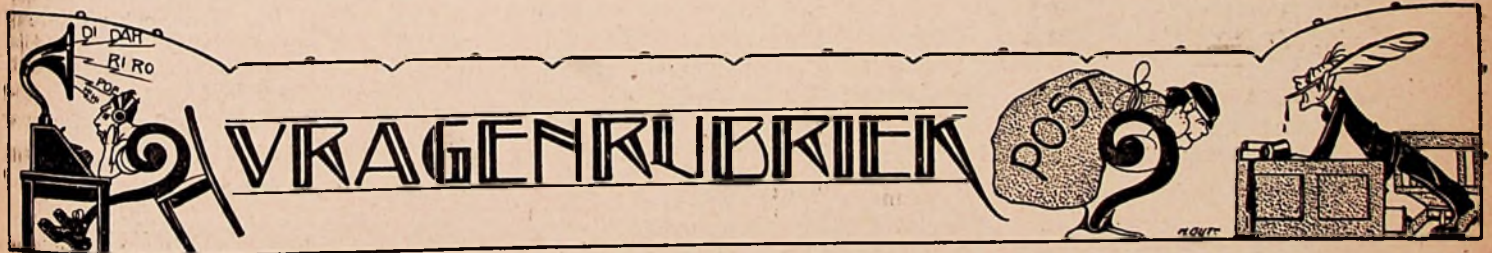
Een half uur later werd qrk van WAA r4 à 6, qss.

De energie van WAA was slechts 2 Watt en wisselstroomvoeding. ØPT werd vy stdi ok r2-3, qss, qsb dc ontvangen. QRA van WAA is Abony, Fabian Ungarn. De correspondentie werd besloten met qru van beide kanten.

Verder is nog bij nØPT ontvangen JES fu AGW; wie kan QRA van deze stations mededeelen?

Best dx,

Op. nØPT.



Stukken voor deze rubriek in te zenden op een afzonderlijk vel papier (of briefkaart) met opschrift „Vragenrubriek”.

#### Rotterdam.

B. F. — Zou een stabilidyne niets voor u zijn? Een A 425 is in dergelijke ontvangers een zeer geschikte hf. lamp.

J. J. W. — Wanneer u hulprooster en plaat aan de hsp. batterij verbindt via een gezamenlijke zelfinductie, zullen de trillingen, welke tegengesteld zijn, elkaar tegenwerken. Dank voor uw opmerking over antwoord aan C. M., maar deze wenschte een veel hogere laadstroom dan u onderstelde.

P. F. — Wij raden u aan den transformator in den eersten trap te gebruiken, de weerstandkoppeling in den tweeden trap. Blijft het toestel doorwerken zonder dat de rooster-spanningsbatterij is aangesloten, dan moet u de fout zoeken in den transformator. Deze heeft te groote capaciteit tusschen de wikke-

lingen, waardoor het rooster capacitief spanning verkrijgt. Wij voegen hier echter aan toe dat vrijwel de meeste transformatoren deze kwaal vertoonen.

K. J. S. — Ja, dat is goed.

J. W. P. — We kunnen onmogelijk elk schema nog eens afzonderlijk behandelen voor elken lezer, die het weer een beetje anders wil doen. Honingraatspoelen met aftakkingen raden we af. Als u zich aanmeldt aan het kluklokaal van de afd. Rotterdam der N. V. V. R. in de Westewagenstraat (adres Secretaris, zie vorig no. R.-E. onder Vereenigingsnieuws) zal men u daar wel mondeling kunnen helpen.

#### Echtenerbrug.

J. de S. — Vermoedelijk zal het gebruik

van een kleinen condensator (250  $\mu\mu$  F max.) voor C<sub>3</sub> alle gegil doen ophouden. Volgt u de antwoorden in deze rubriek der laatste nummers eens. Een A 425 gevolgd door A 409 zullen de beste resultaten geven.

#### Goes.

P. J. G. — Het feit dat verschillende spoelen op een zelfden condensatorstand hetzelfde station geven wijst er op, dat de spoel niet is opgenomen in den afgestemden raamkring. De condensator moet staan parallel op raam en spoel. Hebt u de verbindingen al eens goed nagezien? Voor het juiste aantal windingen op den variometer moet u de proef nemen met honingraatspoelen en zien welke spoelen het beste resultaat geven. Het is een kwestie van uitproberen, die ook afhangt van het raam. Met zekerheid is dit niet vooruit te

zeggen. Een terugkoppelspoel van 4 windingen zal wel voldoende zijn.

#### Delft.

J. C. — Vermoedelijk is het bedoelde station een Duitsche mistzender.

H. K. B. — De door de fabriek vastgestelde prijs is thans inderdaad f 3.75 geworden.

A. R. — Telefoon dan parallel op een der koppelweerstand. E.D.-combinatie is voldoende bij gebruik van geschikte lampen.

#### Hillegom.

C. J. B. — Zie R.-E. Nrs. 40—52 jr. 1924. Het Draadloos Amateurstation, 7e druk is het meest volledige werk voor Nederl. Amateurs. Inw. weerstand B 403 ca. 2000  $\Omega$ . Bedoeld plaatstroomapparaat is zeer geschikt.

#### Zwolle.

J. T. — U kunt het best de terugkoppelmethode volgen van het Super-Radiola schema (Nrs. 2—3). Raamontvangst met 2 lampen is op deze wijze mogelijk. De programma's van Weenen kunnen wij voortaan geven; Praag kunnen wij niet plaatsen. Het is mogelijk verschillende toestellen met dezelfde stroombronnen te voeden. U dient echter met de max. belasting rekening te houden.

J. H. D. K. — Blokcondensatoren kunt u beproeven door deze in serie met b.v. een hoge weerstandsvoltmeter te shunten op een anodebatterij of plaatstroomapparaat. Een blijvende uitslag op den meter wijst op een defect in de isolatie. Om weerstanden te beproeven laat u er gedurende eenigen tijd 1—5 m.Amp. doorheen vloeien; verwarming mag niet voorkomen, terwijl de weerstand voor en na de proef gelijk moet blijven. Weerstanden te vergelijken door bij gelijke spanning de door te laten stroomsterkte te meten.

B. P. — Regelweerstand zijn goed. U kunt eenige weerstanden in serie schakelen. Zie art. vragen over de solodyne in Nr. 6 van dit jaar. U kunt deze weerstanden bij vrijwel alle in ons blad adverteerende firma's verkrijgen. Vermoedelijk is uw versterker niet vervormingsvrij, immers is uw luidspreker op een ander toestel goed. Hebt u goede transformators en krijgen alle lampen de juiste roosterspanning?

#### Almelo.

F. H. B. — Volledig afschermen van de spoelen kan misschien nog eenige verbetering geven. Reflexschakeling bij dezen ontvanger raden wij u niet. Daar wij het schema niet ingesloten vonden, kunnen wij op uw tweede vraag geen verder uitsluitsel geven.

#### Hoeven.

J. v. T. — Kunt u uw hf. lamp niet tegenkoppelen door de primaire iets dicht bij de secundaire spoel te brengen? Vermoedelijk zal genereeren der hf. lamp de oorzaak zijn. Geluidskwaliteit gelijk, beste lampen A 425 en A 409. Een transformator versterker zal veelal meer geluid geven dan een weerstand-versterker, met 2 lampen. Weerstanden Loe-We 3 megohm voor koppeling, en 5 megohm voor roosterlekken. Scheidingscondensatoren hoogstens 0.005  $\mu$  F.

#### Een.

J. v. C. — De selectiviteit van de Super-

Radiola is volstrekt niet zeer bijzonder en van een Reinartzontvanger al evenmin. Of men door optransformeeren grotere sterkte bereikt, hangt in hooge mate van de gebruikte lampen af; het geeft 't meest bij lampen met lagen inwendigen weerstand, die wegens kleinere waarde van het product versterkingsfactor  $\times$  steilheid voor het doel bij hoogfr.-versterking minder waard zijn. Verder is het afhankelijk van de kwaliteit der afgestemde ketens. Zie artikel van Ir. Mak in volgend no. van Radio-Nieuws. Een bepaald zeer merkbare versterking der ontvangst zult u niet verkrijgen. Verhoging selectiviteit is op alle toestellen met hfr. versterking het meest afdoende te verkrijgen met den selectiekring-de Rop.

#### Meppel.

W. Y. K. — Als de transformator geen schroeiende lucht geeft, is er geen gevaar. Wordt hij bij aansluiting aan het net zonder dat de gelijkrichtlamp is ingezet en zonder aansluiting der accu ook nog tamelijk warm, dan is er zeker een defect en is opzending aan den leverancier gewenscht. Open bouw zal niet veel helpen.

#### Nijmegen.

E. L. — 1. Neen, dit zal niet voldoende zijn.  
2. Ja, de genoemde waarden zijn goed.  
3. Alle goede lampen kunnen gebruikt worden.

C. D. — Lees de artikelen over de Solodyne in vorige nos. van R.-E., speciaal over de neutrodyne-condensatoren en de instelling daarvan. U heeft een type neutrodynecondensator, waarvan wij expresselijk publiceerd en, dat het te groot was. Door kennisname van onze publicaties had u zich de misère kunnen besparen.

I. G. — Wij weten niet waar met katoen omponnen weerstanddraad te verkrijgen is. Wel levert de firma Velthuisen te Den Haag emaille-weerstanddraad.

#### Naarden.

M. P. P. — Een schriftelijke cursus heeft hier geen nut. Zie in het Draadloos-Amateurstation de teekens. Een Souderhandleiding is verkrijgbaar bij Secretariaat N. V. V. R. na inzending van 40 cts.

#### Leeuwarden.

F. H. — Voor de oprichting daarvan wordt geen vergunning meer gegeven door den minister van Waterstaat. Wend u overigens tot Transformatorfabriek Excelsior Haarlem.

#### Den Haag.

J. Z. — Vermoedelijk levert uw anodebatterij niet voldoende stroom meer om ook nog de 2de laagfrequent-lamp te voeden.

D. v. V. — 1. Zoo vlak bij is er niet veel aan te doen. Probeer eens een zoekkring.

2. Neen de zender te Amsterdam werkt niet meer.

3. Voor de groote stations b.v. No. 100, 200, 100. Voor de kleine zelf probeeren.

4. Zelf versterken van magneten gaat niet.

5. Schakel eens een condensator van 2 à 3  $\mu$  F. over uw anodebatterij.

J. B. — 1. Dit ontstaat door capaciteve koppeling.

2. Uw condensator C<sub>3</sub> is waarschijnlijk te groot.

3. De condensatoren zijn goed.

4. Aarden van het plaatstroomapparaat over een condensator van 2  $\mu$  F. kan hier verbetering geven.

#### Amsterdam.

B. S. — Uw tetrode-schema is goed. Terugkoppelen door de plaatstroomspoel te koppelen met de primaire (antennespoel). Een antennespoel is voldoende. Lekweerstand 2 megohm. Antenne-serie-condensator (300, liever 500  $\mu$   $\mu$  F) moet variabel zijn!

P. L. H. — De ook in onze Solodyne-artikelen aangegeven methode om den koppelweerstand te voeden over, een afzonderlijken weerstand met cond. naar minleiding dient om te zorgen dat de stroomvariaties een weg naar de minleiding hebben buiten plaatstroomapparaat of batterij om. Voor verklaring zie R.-N. Oct. 1926, pag. 278. Het is daar uitgewerkt voor een smoorspoel, zooals men in den laatsten kring (vóór den luidspreker) kan gebruiken. Zie het Solodyne-schema. Vooral als u den laatsten plaatkring aldus voedt, zullen de bezwaren wel wegvallen. In het Solodyneschema kunt u precies zien hoe het moet. De automatische neg. roosterspanning is een groot gemak. Zie het artikel: Vragen over de Solodyne in R.-E. no. 6. De brief aan den heer H. is doorgezonden.

#### Arnhem.

Th. K. — Volgens nieuwste inzichten kunt u bij weerstandversterking beter veel kleinere koppelcondensatoren gebruiken, bijv. 2000  $\mu$   $\mu$  F. Daardoor vervalt holheid. Door hoge weerstanden vóór de roosters kan juist weerholheid ontstaan; die moeten dus niet grooter zijn dan bepaald noodig blijkt om hfr. trillingen uit den versterker te houden. Voorts kan de instelling van den detector van veel belang zijn; een kristal van hoogen weerstand is het beste. Dat de condensator achter het kristal naar glijdtraad alle ontvangst doet verdwijnen, lijkt vreemd. Is de cond. ook zeer groot of lek?

#### Assen.

F. de M. — Genoemden condensator kennen wij niet.

#### Oosterhout.

J. v. d. P. — Brief doorgezonden aan den heer Tappenbeck, voorzitter I.A.R.U.-sectie.

#### Hengelo.

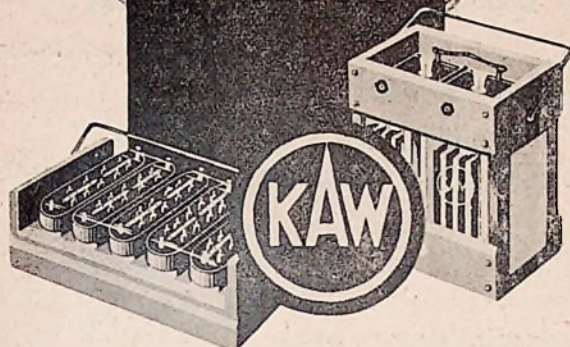
P. S. — Bouwt uw liever het toestel volgens het schema zooals door ons gegeven. Combinatie van de Solodyne en The 1927 Five radet, wij beslist niet aan. Lampen 4  $\times$  A 425 en B 403; spanning 1e vier lampen gelijk.

#### Den Haag.

J. M. — Importeur van Benjamin lampen voeten is fa. A. A. Posthumus te Baarn. Andere veerende zijn natuurlijk ook wel goed, mits van deugdelijk maaksel. Lissenneutronen bestaan maar in één maat. Elke goede draaicondensator is goed. Centralab importeur Hasekamp, Voorburg. Magnum hoeksteuners Velthuisen, den Haag. Vaste cond. ook Dublier goed.

# RADIO

## Accumulators



Het voor Radio-doelinden gebruikelijke type (27 Amp.)  
[van dit fabriikaat, kan met 2 amp. geladen worden.]

ANNO - 1844  
Handelmaatschappy  
**R.S. STOKVIS & ZONEN**  
AMSTERDAM ROTTERDAM GRONINGEN

### KLEINE ADVERTENTIES.

Te koop aangeboden: een prima werkende tropaedyne schema van Seters in drie mahoniehouten kastjes met lampen. Een Philips gelijkrichter en een plaatstroom apparaat wisselstroom. Alles als nieuw. Brieven onder letters R. E. No. 7, bureau van dit blad.



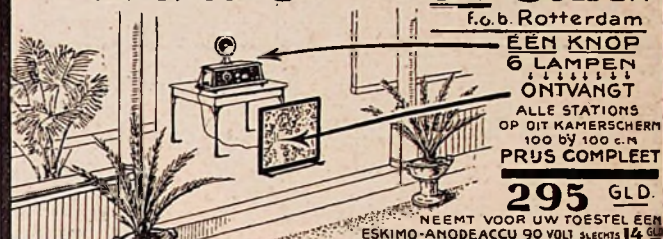
Neemt Korting Transformatoren  
Om onvervormde muziek te hooren.



## ESKIMO RADIO

4 LAMPS VAN AF 65 GULDEN

f.o.b. Rotterdam



EEN KNOP  
6 LAMPEN  
ONTVANGT  
ALLE STATIONS  
OP DIT KAMERSCHERM  
100 by 100 c.m.  
PRUS COMPLEET

295 GLD.

NEEMT VOOR UW TOESTEL EEN  
ESKIMO-ANODEACCU 90 VOLT SLECHTS 14

INGENIEURSBUREAU SLEUTJES & CO UTRECHT  
LIMBURGSTIUMSTRAAT 27.

Jaarbeurs Utrecht — STAND 129

# RADIO

A. E. GERRETSEN  
NASSAUKADE 338, AMSTERDAM, TELEF. 28711

.. ZIE ONZE 4-LAMPS ONTVANG-TOESTELLEN, ..  
.. 75 GULDEN. 3-LAMPS 65 GULDEN. ..

VOOR

# SOLODYNE TOESTELLEN

DE MODERNE ONTVANGER MET BUITENGEWONE  
SELECTIVITEIT EN EENKNOPSBEDIENING

LEVEREN WIJ UIT VOORRAAD:

## LEWCOS AFGESCHERMDE SPOELEN

AFTAKBARE PRIM. ANTENNESPOEL 250—550 M. . . . .	f 3.60.	DITO 1000—2000 M. . . . .	f 3.60
AFTAKBARE PRIM. H. F. TRANSFORM. 250—550 M. . . . .	f 6.—	DITO 1000—2000 M. . . . .	f 6.—
AFTAKBARE SECOND. H. F. TRANSFORM. 250—550 M. . . . .	f 6.—	DITO 1000—2000 M. . . . .	f 8.40
AFSCHERMKAP, COMPLEET MET ONDERSTUK . . . . .		f 6.—	

UTILITY TRIPLE CONDENSATOR. . . . . f 32.45  
UTILITY FIJNREGELKNOP . . . . . f 5.50 EXTRA.

SCHEMA'S OP AANVRAGE GAARNE VERKRIJGBAAR.

**NEUBURGER & Co. = AMSTERDAM.**  
AFD. RADIO.

O. Z. VOORBURG WAL 119-121 - TEL. 48194 EN 34178.

# ONS STREVEN!!

Op elk Radio-toestel slechts „Radio-Record-Lampen”  
(met minimum wattverbr.)

Ter bereiking van dit doel bieden wij aan tot herroeping:

Een complete serie Ontvanglampen voor:

een Drielampstoestel 3.5—4 Volt.

- |   |        |
|---|--------|
| 1. Detector M. 300 of 5 XX . . . . .                  | f 3.00 |
| 2. 1 <sup>e</sup> Laag freq. M. 300 of 5 XX . . . . . | „ 3.00 |
| 3. Eindversterker M. 400 . . . . .                    | „ 3.40 |

Totaalprijs dezer serie **f 6.40**

Vierlampstoestel 3.5—4 Volt.

- |   |        |
|---|--------|
| 1. Hoog freq. verst. M. 350 . . . . .       | f 3.75 |
| 2. Detector M. 300 of 5 XX . . . . .        | „ 3.00 |
| 3. 1 <sup>e</sup> L. freq. M. 400 . . . . . | „ 3.40 |
| 4. Krachteindv. 2 L.O. . . . .              | „ 4.50 |

Totaalprijs dezer serie **f 9.80**

Prijzen onzer overige Radiolampen met min. wattverbruik:

- |  |        |
|--|--------|
| M. 15. H. fr. Det. L. fr. 1,5—2 V. . . . | f 3.00 |
| D.M. 15 } Dubbelrooster 1,5—2 V. . . .   | f 3.40 |
| D.M. 300 } lampen 3,5—4 V. . . .         | f 3.40 |

RRE Plaatstroomlp. 4-5 V., 0,8 A. } f 3.40  
Emissie 70—100 m. Amp.

R. 215 Acculaadlamp. 2 V. Emissie 1,5 A. f 3.75  
R 202 Anodeacculaadlp. Emissie 70—300 m. Amp.  
f 4.25

Over deze lampen schreef de bekende autoriteit op radio-gebied dhr. J. Corver reeds meermalen in de „Radio-Express” o.a. op 14 en 21 dezer en liet zich, zooals uit het volgende uittreksel blijkt, zeer waardeerdend over ons fabricaat uit:

„Radio-Record” lampen . . . hebben we eenige weken in gebruik en we mogen zeggen, dat de ervaringen ermee in elk opzicht zéér goed zijn . . . .

Het is een fabricaat, **waarvan wij met vertrouwen gebruik maken.**”

„Radio-Record” is volgens deskundigen „**het vertrouwde merk**”.

„Radio-Record” lampen zijn gefabriceerd volgens de nieuwste uitvindingen gedaan in onze modern ingerichte laboratoria, onder leiding van een staf radio-ingenieurs.

„Radio-Record” lampen zijn beschermd door patent-aanvragen.

„Radio-Record” lampen **worden tegen redelijke prijzen** in den handel gebracht.

Vraagt gratis en franco toezending van onzen prospectus met karakteristieken.

H. H. Handelaren genieten ruim rabat, **ZONDER CONTRACT.**

Levering bij vooruitbetaling franco, onder rembours met een opslag van 25 cent voor de kosten.

**N.V. GLOEILAMPENFABRIEK „RADIUM”**

Hoofdkantoor Singel 398 -- AMSTERDAM -- Tel. 36588 -- Postgloirekening 85790

DE TOEPASSING VAN DE



**Columbia**

het 4 1/2 v. blok met de lange levensduur

**NEGATIEVE ROOSTERSPANNING**  
garandeert

- 1<sup>e</sup> absoluut zuiver geluid :
- 2<sup>e</sup> maximale geluidsterkte :
- 3<sup>e</sup> zeer aanzienlijke ver- :
- : lenging v.d. levensduur :
- : der anode batterijen :

Vraagt uw Installateur, indien aldaar niet verkrijgbaar, bij  
Technisch Bureau v.h. NIERSTRASZ, Plantage Middenlaan 62, Amsterdam.

**RADIO GOLF**

**R. KUPERUS**  
VOORSTRAAT 75  
TEL. 4355  
UTRECHT

Specialiteit in Radio-Ontvangtoestellen en Onderdeelen.

De

**SINUS L. F. TRANSFORMATOR**

is een der beste producten van Nederlandsch Fabrikaat.  
Onvervormde ontvangst. Staat niet door, terwijl de prijs zeer laag is.

Type A f 7,50      Type speciaal f 12,50

**Firma RIDDERHOF & VAN DIJK**  
RADIO APPARATEN FABRIEK — Tel. 345 te ZEIST.



**DÉTHAPHONE**

**HET NIEUWSTE RADIOTOESTEL**  
ONTVANGT ZONDER ANTENNE OF AARDLEIDING  
Vraagt onze uitvoerige Brochure  
N.V. „DÉTHA“  
DAMRAK 62 & AMSTERDAM

COMPLETE INSTALLATIE

MET DÉTHAPHONE  
LUIDSPREKER 275.



NATUURGETROUWE  
EN LUIDE WEERGAVE

**DIT IS  
DE BEKENDE  
LORENZ-  
LUIDSPREKER.**

PRIJS f 55.—  
(GT voor Telefoon-Radio f 60.—)

**OORDEEL ZELF!**  
Verkrijgbaar bij alle betere radio-firma's. Waar niet, direct bij:  
**G. E. B. BUREAU VOOR NEDERLAND EN KOLONIËN: DEN HAAG**  
LAAN VAN MEERDERVOORT 30. — TELEFOON 35277

**HOE LANGER, HOE MEER  
VEROVERT ZICH**

HET  
SOLIEDE  
EERLIJKE

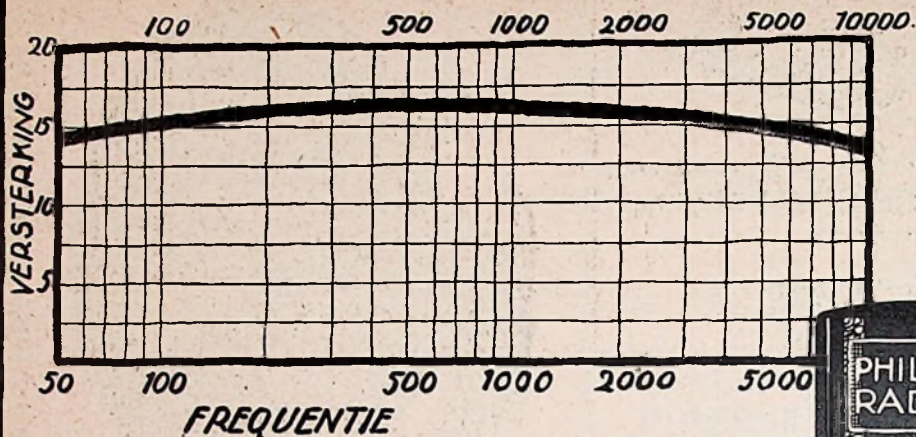


RADIO  
MATERIAAL

**DE GUNST VAN DEN ECHTEN  
RADIO-AMATEUR.**

Talrijk zijn de tevredenheids-  
betuigingen over de zelfge-  
bouwde toestellen volgens onze  
pracht-schema's. Onze vier-  
lamper, K14, onze vijf-lamper,  
K7, onze Super, K10 geven  
voldoening.

Geïllustreerde catalogus wordt U gaarne toegezonden door  
**HOOFDAGENTSCHAP**  
**BALTIC**  
**NOORDEINDE 107-109 DEN HAAG**



**50 - 10000.**

*Gemeten achter A425 en  
by 150 volt spanning*

KSVEF



Met laagfrequent - weerstandversterking is een zeer zuivere luidspreker - ontvangst te verkrijgen, mits men voor hoogfrequente stroomen gevrijwaard is.

## PHILIPS WEERSTANDKOPPELING

geeft voor alle frequenties een absoluut gelijkmatige versterking.

Men gebruike deze koppeling steeds in combinatie met de speciale Philips „MINIWATT“-LAMPEN voor weerstandversterking A 425, A 225 en A 125.

Dit verzekert U een ontvangst van ongekende zuiverheid en warmte.

Prijs der Philips Weerstandkoppeling Fl. 6,85

# PHILIPS

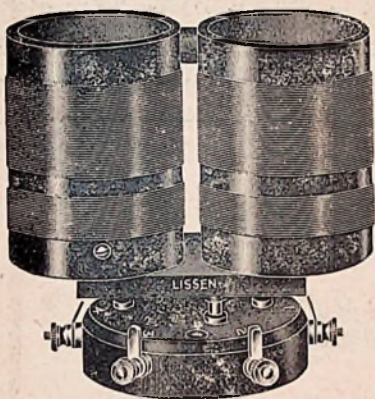


**LISSENIUM**

# De moderne H.F.-versterker

is samengesteld uit LISSEN Fieldless spoelen.

WAAROM? Een van de moeilijkheden die een goede H.F.-versterking in den weg staan, is onderlinge koppeling tengevolge der magnetische strooivelden, ook de raamwerking der spoelen en interferentie van atmosferische en inductie-storingen. De selectiviteit van den modernen ontvanger wordt dientengevolge zeer gelimiteerd.



De LISSEN Fieldless spoel is een H.F. transformator, extra low-loss geconstrueerd, met een te verwaarlozen uitwendig veld. Beide windingen hebben middenaftakkingen en zijn aperiodisch gekoppeld.

*Afscherming noch scheidingsruimten zijn bij deze spoelen noodzakelijk, zoodat de verliezen practisch nihil zijn.*

De LISSEN Fieldless (veldlooze) spoelen worden geleverd in 2 nummers:

- No. 1 golfengte bereik 280 tot 720 Meter
- No. 2 " " 950 " 3000 "

Prijs per stuk met stekkers . . . . . **fl. 8.10**  
 Prijs van voet voor Fieldless spoel . . . . . **fl. 2.40**

## LISSEN NEUTRODON



De werking van de LISSEN NEUTRODON is uiterst soepel en regelmatig.

De capaciteitsvariatie gaat van 0.9 tot 7.7 micro-micro-farads, zoodat het uiterste minimum, zoo noodzakelijk voor een doelmatigen neutrodynen condensator, bereikt wordt. Vooral voor het gebruik op ultra korte golven zal hiermede een uiterst fijne afstemming bereikt kunnen worden. De afwerking is schitterend.

Eengats-montage . . . . . **Prijs fl. 2.70**

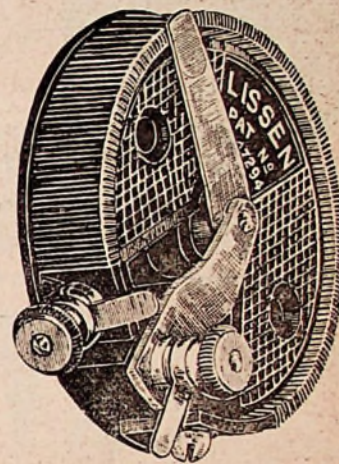
Op aanvraag zenden wij U gaarne franco onze geill. brochure met schema's en prijslijst.

**LISSEN LIMITED** == **Lissenium Works, RICHMOND**

LISSEN AGENTSCHAP: STATIONSWEG 17c, ROTTERDAM

## WEERSTANDEN VOOR BODEMMONTAGE fl 1.10.

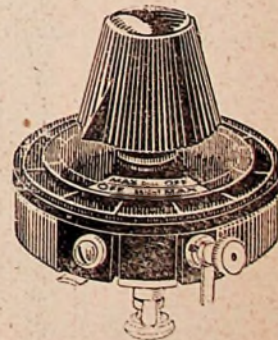
Het ideaal van elken toestelbouwer.  
 Geen hinderlijke knoppen op de frontplaat meer.



Gloeistroomweerstand:  
 7 ohm . . . . . fl 1.10  
 35 ohm . . . . . fl 1.10  
 Potentiometers:  
 400 ohm . . . . . fl 1.10

## WEERSTANDEN MET KNOP en SCHAAL fl. 1.65.

Een kwaliteitsproduct — let op hoe ze gemaakt zijn en onthoud de uiterst lage prijs.



Gloeistroomweerstand:  
 7 ohm . . . . . fl 1.65  
 35 ohm . . . . . fl 1.65  
 Potentiometers:  
 400 ohm . . . . . fl 1.65

EENGATS-MONTAGE NATUURLIJK

# EEN **PLAATSTROOMAPPARAAT**

AANSCHAFFEN IS EEN KWESTIE VAN **VERTROUWEN**

DE **PHILIPSLAMP No. 373**

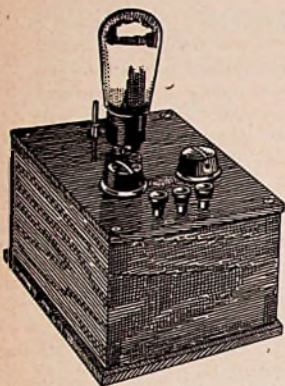
MET HAREN ENORMEN LEVENSDUUR EN DOORLATINGS-  
VERMOGEN IS ZEER ZEKER UW VERTROUWEN WAARD.

HET **AUDIOS** PLAATSTROOMAPPARAAT

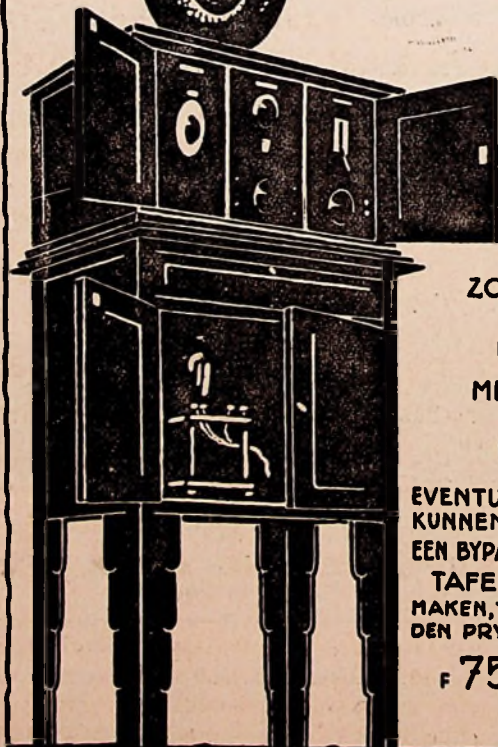
IS SPECIAAL ONTWERPEN VOOR DEZE LAMP.

PRIJS COMPLEET MET LAMP **f 40.-.**

**RADIO TECHNISCH HANDELSBUREAU „HAVENED”**  
**MARIASTRAAT 34 - TEL. 72355 - 's-GRAVENHAGE.**



**Wij LEVEREN  
DE M 4**



IN MAHONIE-  
OF EIKENHOUT  
INCLUSIEF VIER  
PHILIPSLAMPEN

ZONDER DEURTJES

**f.250.-**

MET DEURTJES

**f.265.-**

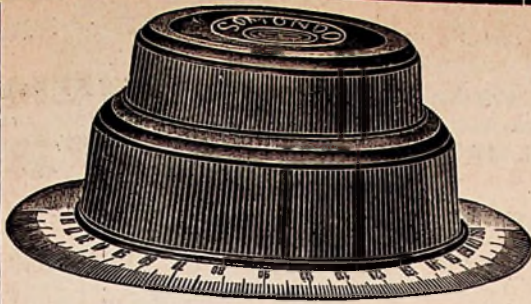
EVENTUEEL  
KUNNEN WY  
EEN BYPASSEND  
TAFELTJE  
MAKEN, TEGEN  
DEN PRYS VAN

**f 75.-**



**NSF  
RADIO**

**NEDERLANDSCHE  
SEINTOESTELLEN FABRIEK**  
HILVERSUM.



# SOMONDO-

fijnregeling geeft de korte golven vlyg en zeker, fjnst denkbare Micrometer, afstemming mogelijk, daardoor heldere, zuivere muziek.

# SOMONDO-

fijnregeling, eerste klas precisie-werk, stabiel gebouwd, daarom onverwoestbaar, kan op iederen ingebouwd condensator door iederen ongewijde aangebracht worden. Schaalrand van verzilverd metaal, geeft iederen ontvanger een beter aanzien, verhindert het optreden van storende handcapaciteit.

Het merk „**SOMONDO**” waarborgt kwaliteit.

Te verkrijgen in alle betere radiozaken, prijs f 4.35 per stuk.

**WICKARDT & Co. -- Amsterdam -- Achtergracht 7**



# GECOVALVES

(Made by the M. O. Valve Co.)

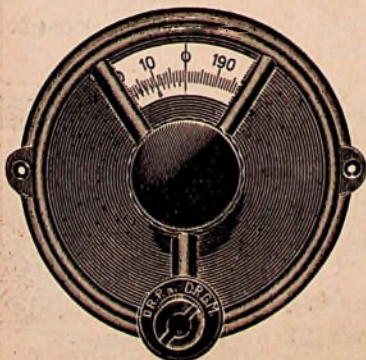
de radiolampen met den langen levensduur, verzekeren U een **VOLMAAKTE ONTVANGST.**

Door de ook hier te lande toenemende belangstelling voor **AFGESCHERMEDE SPOELEN** (screened coils) wijzen wij er op dat, volgens verslagen in de Engelsche bladen, hierbij de beste resultaten verkregen worden met het type **DE 5** lamp.

Vraagt den complete catalogus met uitvoerige beschrijving en karakteristieken aan de importeurs:

**N.V. Van den Berg & Co's Metaalhandel**  
PRINS HENDRIKKADE 162-164 — — AMSTERDAM.

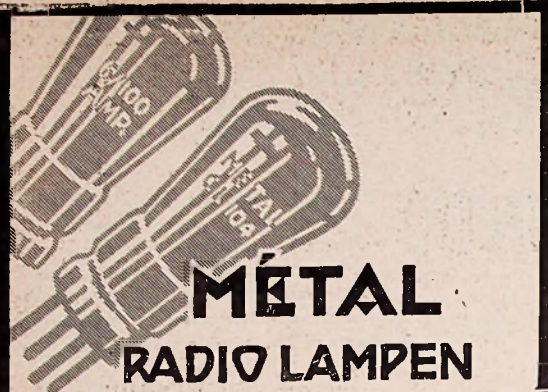
De volmaakte fijnregeling heet „**FATAMIC**” ♦



GEPATENTEERD IN BINNEN- EN BUITENLAND,  
ONOVERTROFFEN NAUWKEURIG. ♦  
ONOVERTROFFEN GEMAKKELIJK. ♦  
GEEN DOODE GANG — HOOGSTE VERTRAGING.  
**VRAAG PROSPECTUS 41.** ♦

**Aug. Füllgrabe & Co. Cassel.**

Fabrik für Optik, Fein Mechanik und Elektrotechnik.



## MÉTAL RADIO LAMPEN

geven

iedereren luisteraar **Bezuiniging**  
en **Onverbeterlijk Radiogenot.**

Volgens attesten van deskundigen behooren  
de „MÉTAL“-lampen tot de **beste**  
radiolampen die er gefabriceerd worden en zijn

**belangrijk goedkooper**

dan andere vooraanstaande fabriekaten.

**Bedenkt**

dat men U wel een **Duurdere**,  
doch nimmer een **Betere** radiolamp  
kan leveren!

**Hoffman's Metaalhandel**  
Afd. Radio

**DEN HAAG. DORDRECHT.**

**BETER** werkt Uw toestel met

„**TRANSFORMA**“  
„**SUPER**“

laagfrequent  
transformatoren.

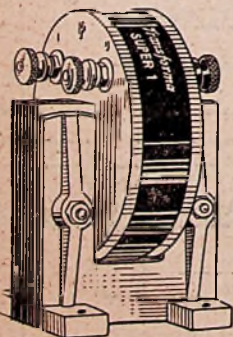
**DE** transformator welke is  
aangepast aan de

- Philips lampen -

**Prijs f 10.-**

**3 jaar garantie**

Overal verkrijgbaar.



## INSTITUUT voor RADIOTELEGRAFIE.

Onder directie van **L. F. STEEHOUWER**  
LEERAAR AAN DE GEM. ZEEVAARTSCHOOL.

**ROTTERDAM** INTERNAAT **AMSTERDAM**  
Graaf Florisstraat 74a,b & N Z Voorburgwal 274  
Tel. 34520 EXTERNAAT Tel. 53917

OPLEIDINGSSCHOOL VOOR:

**Radiotelegrafist ter Koopvaardij**

(Rijkscertificaat 2e en 1e klasse en ontwikkelingsexamen).

Er is een **belangrijk tekort** aan goddiplomede radiotelegrafisten. **Nieuwe cursussen per 1 Febr.** (dag- en avondcursussen). Leortijd 1 à 1½ jaar. Salarissen 60—350 gld. p. m., bovendien kost en inwoning aan boord. Pensioen en spaarfondsgoeding, promotie. Uitvoerig, goillustreerd prospectus gratis verkrijgbaar.

**Radiotechnicus**

(Diploma van den Nederlandschen Bond van Radiohandelaren).

Candidaten met HBS of MULO ontwikkeling kunnen in 8—12 maanden het diploma behalen. **Alle** functies op Radiotechnisch gebied staan voor hen open. Er is groote behoefte aan theoretisch en praktisch gevormde Radiotechnici. **Nieuwe cursussen 1 Febr. a.s.** (dag- en avondcursussen). Uitvoerige inlichtingen en exameneischen gratis verkrijgbaar. Zij die geen voldoende schoolontwikkeling hebben, volgen tevens de lessen in talen, wiskunde en rekenen.

**Radiomonteur**

(Diploma van den Nederlandschen Bond van Radiohandelaren).

Zij, die gewoon lager onderwijs hebben genoten, kunnen in 6 à 8 maanden (dag- en avondcursus) het diploma van **Radiomonteur** verwerven. Zij verzeeken zich een goed betaalden werking.

**Schriftelijke Cursussen**

(Radiotechnicus en Radiomonteur).

Voor hen, die vanuit hun woonplaats niet naar Rotterdam of Amsterdam kunnen reizen, zijn de **Schriftelijke Cursussen** voor **Radiotechnicus** uitmuntend geschikt. Glasholder en prattig gesteld, zijn deze lessen voor de cursisten (blijkens hunne uitlatingen) een openbaring. Na afloop der theoretische lessen op het laboratorium in metingen, materiaalkennis, constructie enz. Proffessen en alle gegevens gratis op aanvraag.

Per 1 Februari begint de **Schriftelijke Cursus** voor **Radiomonteur**, voor hen die gewoon lager onderwijs hebben genoten. Evenals bij Radiotechnicus, praktisch werken op het laboratorium na de theoretische opleiding.

**Voor dezen nieuwen cursus** (schriftelijk Radiomonteur) **kan men zich thans reeds voorwaardelijk doen inschrijven.** Beslissing na kennismaking met de proffes en op de voorwaarden.

## Waarom heeft U geen vertrouwen in uw Zaklantaarnbatterij?

Omdat de meeste merken, welke in den handel zijn, een korten levensduur bezitten en van slechte grondstoffen vervaardigd zijn. Daarom moet U eens onze merken probeeren, **AMSTEL**, **RUBBI** of **AUTO-BATTERIJ**, welke alle gegarandeerd zijn. Het prijsverschil is zeer gering.



**AMSTEL-BATTERIJ**  
f 0.25 p. st.



**RUBBI-BATTERIJ**  
f 0.30 p. st.



**AUTO-BATTERIJ**  
f 0.35 p. st.

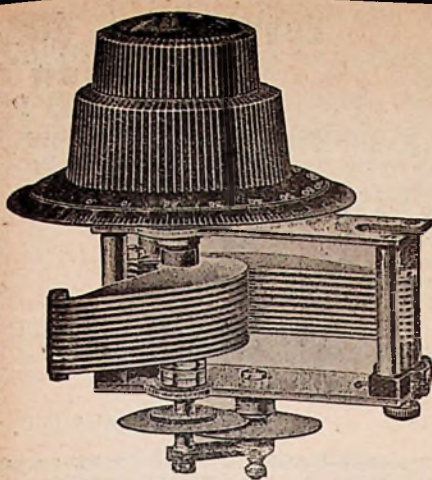
**N.V. v.h. GEBR. PETERS**  
Prinsengracht 222 - AMSTERDAM.  
TELEFOON 48882.

**"Stator", AFTAKSPELEN-COMBINATIES**

Het ideaal voor inbouw-montage

Vraagt Uwen Leverancier

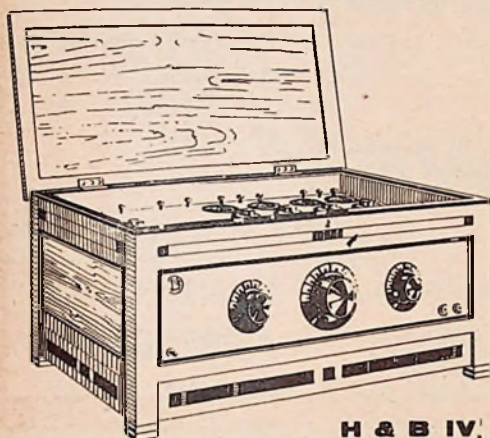
**FABRIKAAT: TECHNISCH BUREAU J. DUIKER, ZWARTEWEG, 77. TEL. 13662 DEN HAAG**



# J. B. Frequentie-Lineaire Condensatoren

Jackson Brothers S.L.F. condensator	Jackson Brothers Low-Loss condensator
zonder fijnregeling . . . 500 c.M. f 8.75	met fijnregeling . . . 1000 c.M. f 13.—
„ „ „ . . . 350 c.M. „ 8.—	„ „ „ . . . 750 c.M. „ 12.—
met „ „ . . . 250 c.M. „ 7.50	„ „ „ . . . 500 c.M. „ 11.—
„ „ „ . . . 500 c.M. „ 12.25	„ „ „ . . . 300 c.M. „ 10.—
„ „ „ . . . 350 c.M. „ 11.50	„ „ „ . . . 250 c.M. „ 9.75
„ „ „ . . . 250 c.M. „ 11.—	„ „ „ . . . 200 c.M. „ 9.50
Jackson Brothers Low Loss condensator	„ „ „ . . . 100 c.M. „ 9.50
zonder fijnregeling . . . 1000 c.M. f 9.75	Jackson Brothers Triple condensatoren „ 35.—
„ „ „ . . . 750 c.M. „ 8.75	„ „ Dual „ 24.50
„ „ „ . . . 500 c.M. „ 7.75	„ „ Tandem „ „
„ „ „ . . . 300 c.M. „ 6.75	„ „ „ 500 c.M. „ 15.50
„ „ „ . . . 250 c.M. „ 6.50	„ „ „ condensatoren
„ „ „ . . . 200 c.M. „ 6.25	300 c.M. „ 14.50
„ „ „ . . . 100 c.M. „ 6.25	

**N.V. Radiohandel „DIE HAGHE”**  
HEERENGRACHT 44a -- Tel. 14259 -- 's-GRAVENHAGE



## VAN DER HEEM & BLOEMSMA RADIO-FABRIEK EN INGENIEURSBUREAU

HOLLANDSCH FABRIKAAT

HET NIEUWSTE -- HET BESTE -- HET BILLIJKSTE  
Garantie volledig en onbeperkt

- H & B III Driel. zeer krachtig op zeer kleine antenne.
- H & B IV Vierl. voor grooter golfbereik en zwakke stations.
- H & B V Vijfd.-raamontvanger met **web-raam**, geschikt voor plaatsp. app.
- H & B Super. Zeer voornaam meubel, toch instrument.

Vraagt prijsopgave en catalogus aan Handelaar of Fabriek.

**H & B IV. DEN HAAG — Joan Maetsuyckerstraat 44-42.**

# BELANGRIJK!!!

Thans ook de

## „Verlichte MARCO

### knop”

aangekomen!

IMPORTEURS:

**THE AMERICAN RADIO HOUSE**  
MUIDEN

Ziet de beschrijving in Radio-Expres Nr. 2 van 14 Januari 1927.



# Zòò GLIMT „RULITE”

RADIO-FRONTPLATENFABRIEK  
ELANDSGRACHT 12  
TELEFOON 44238

**W.A. RUDER-AMSTERDAM**

DIRECTE LEVERING -- OP AANVRAAG GRATIS PRIJSBLAD

UW TOESTEL WINT AAN ZUIVERHEID  
indien U er de nieuwe

## LISSEN Transformator

in gebruikt.

Prijs slechts f 6.-.

Firma A. F. M. HAZELZET  
Steiger No. 9. Tel. 3114. ROTTERDAM.

**BANDEN RADIO-EXPRES 1926.**

Prijs: f 1.40 afgehaald, f 1.55 franco per post. Levering uitsluitend na inzending van het bedrag aan het bureau van Radio-Expres: LAAN VAN MEERDERVOORT 80, DEN HAAG.

## GROOTE VEILING

op **DINSDAG 1 MAART** en volgende avonden,  
telkens des avonds 7 uur;

in het **VEILINGGEBOUW „DE VIJZEL”**,

Kaizersgracht 616 b/d Vijzelstraat, Telefoon 37167, Amsterdam  
door den Makelaar N. G. A. J. GROENENDIJK  
met medewerking van den Makelaar A. VAN SANTEN

van den geheelen goederen voorraad en materialen der N.V. AIRVOICE  
RADIO te Amsterdam, w.o. fraaie Radio Ontvangtoestellen, Brown  
en Philips Luidsprekers, Accu- en Duplex gelijkrichters, Accu-  
mulatoren, Ontvanglampen, Meetinstrumenten, Koptelefoons,  
Diverse onderdeelen, Gereedschappen, enz.

Kijkdagen: Zaterdag 26 Febr. van 10-4 uur en des avonds  
van 7-10 en Maandag 28 Febr. van 10-4 uur.



## DE GLORIA

OVERTREFT  
IEDERS VERWACHTING.

Overal verkrijgbaar.

**PRIJS f 40.-.**

## ELECTRO-UNION

Singel 28 - Amsterdam.

## ANODE-ACCU LAADAPPARAAT

Laadvermogen bij 120 volts-batterij 70-200 m.A.

Prijs  
incl. lampen **f 25.-**

2 JAAR GARANTIE

## ETAFEM AMSTERDAM

Etablissements „STAL”, Paris,  
deelt hierbij mede, dat zij den alleenverkoop  
voor Holland en Koloniën van haar welbekende

## TRANSFORMATOREN

heeft opgedragen aan:

## Hoffman's Metaalhandel

Afd. Radio

's-GRAVENHAGE.

DORDRECHT.

## MARCONI

Ideaal Jr. de beste laagfrequent  
Transformator van de wereld.

PRIJS f 17.-

## NEWWEY

De nieuwste en de beste low loss  
Condensator. DIE MOET U ZIEN!

UIT VOORRAAD LEVERBAAR.

P. GEERVLIT - AMSTERDAM

Oude Spiegelstraat 3 - Telef. 37728

## DOMINIT

### ACCUMULATOREN

EN

### ACCU-ANODEBLOK's

## DE IDEALE COMBINATIE

DOMINITWERKE A. G. - AMSTERDAM - HEERENGRACHT 291 - TEL. 36948

## CONNECTOR

# Verwacht de ULTRA

## Ingenieursbureau Connector

AMSTERDAM  
Telefoon 34088

HAARLEM

Bloemgracht 174  
Telegramadres INGCON  
VerSpronkweg 10

## Trelleborgs EBONIET

### Het beste voor RADIO

Bijzonder gemakkelijk te bewerken, bekend door zuiverheid en  
taaiheid, laat zich zagen, boren, frezen en draalen zonder te breken

Groote voorraad van PLATEN in diverse dikten, gepolijst, mat en  
gemarmerd, alsook STAVEN en CONDENSATORKNOPPEN bij den  
Verlegen-woordiger: **W. BLICKMAN**, BRONCKHORSTSTRAAT 36, Tel. 23628  
AMSTERDAM.

Levering alleen aan den handel.



## RADIO-UMSCHAU.

Het lievelingsblad van alle Radio-vrienden.

Uitgebreide Textinhoud. — Binnen- en Buitenlandsche programma's.

Prijs per 1/2 jaar (13 afl.) 5,20 M. + 1,50 M. verzendkosten.

Proefnummer kosteloos.

Verlag der Radio-Umschau te Frankfurt am Main.



# WEENENK & WEITZEL'S

## Radio-Technische Handelsonderneming

VAN BOETZELAERLAAN 300 - Tel. 52115 - Gironummer 17716 - 's-GRAVENHAGE

W. & W. brengen van **HET NIEUWSTE** steeds **HET BESTE.**

### Het brandende vraagstuk

voor iedereen Omroepuistenaar en amateur is het vinden van een afdoende oplossing om tot opheffing te geraken van de hevige storingen door andere stations, die den laatsten tijd het omroepgenot voor zoo'n groot deel vergallen. Hoe mooi en interessant de uitzending van de Spinoza-herdenking op j.l. Maandagavond ook was, toch is het voor menigeen ook een avond van grooten ergernis geweest. Is het niet dubbel ergerlijk te weten, dat dit **ABSOLUUT** niet zoo behoef te zijn?

Vele zeefkringen werden reeds geconstrueerd, beproefd en weer op zijde gezet. **Waarom?**

- Omdat zij:
1. of heelemaal geen resultaat geven.
  2. of alles wegwerkten behalve het storende station.
  3. wel degelijk het gewenschte resultaat opleverden maar door gebruik van variable condensatoren en uitwisselbare spoelen de bediening van het toestel, die misschien toch al niet zoo eenvoudig was, nog ingewikkelder maakten.

Een goede zeefkring moet voldoen aan de volgende eischen:

1. hij mag geen uitbreiding geven aan de bediening van het toestel.
2. hij mag geen vermindering van het geluid veroorzaken.
3. hij moet **ONDER ALLE OMSTANDIGHEDEN** het verwachte resultaat opleveren.
4. hij moet verkrijgbaar zijn tegen een redelijken prijs.

### W. & W. brengen zulk een zeefkring!!!

Momenteel kunnen wij uit voorraad leveren **Type 196**, een zeefkring voor de zoo hinderlijk storende telefoniezender van Scheveningen Haven en de 600 meter golf van dat zelfde station . . . . . **Prijs f 12.50**

**ZEEFKRINGEN** voor het wegwerken van een bepaalde storende golf, op bestelling leverbaar . . . . . " " **7.50**

**Meerprijs** voor iederen **ingebouwd en extrakring** . . . . . " " **5.00**

Luisteraars in het Gooi behoeven van Hilversum niet den minsten last meer te ondervinden, evenmin als luisteraars in den Achterhoek van Langenberg.

Geeft ons slechts op van welk station of van welke stations U last ondervindt en wij construeeren U een zeefkring.

**EERST BEPROEVEN — DAN KOOPEN.**

Proefleveringen buiten de stad gaan ongefrankeerd. Bij aankoop wordt het vrachtbedrag in mindering gebracht.

Alle orders worden na uitverkoop der voorraad in volgorde uitgevoerd.

# AFGESCHERMDE SPOELEN

(fabrikaat Bowyer Lowe Co. Ltd. Letchworth)

LEVEREN WIJ ONMIDDELIJK UIT VOORRAAD).



No. 249. Scherm met voetstuk . . . . .	f 6.—
" 259. Primaire spoel 250/550 M. . . . .	" 3.60
" 260. " " 1000/2000 " . . . . .	" 3.60
" 261. h.f. transformator 250/550 M. . . . .	" 6.—
" 262. " " 1000/2000 " . . . . .	" 6.—
" 263. h.f. transformator met aftakking op secundaire, 250/550 M. . . . .	" 6.—
" 264. h.f. transformator met aftakking op secundaire, 1000/2000 M. . . . .	" 8.40
" 266. Reinartz spoel 250/550 M. . . . .	" 6.—
" 267. " " 1000/2000 " . . . . .	" 8.40

Bij het gebruik van spoelshielden is eene **GOEDE** verbinding tusschen scherm en aarde van **ZEER VEEL** belang. De **BOWYER LOWE** shielden worden op het voetstuk **GESCHROEFD**

## Radio-Import A. A. Posthumus, BAARN

**Gebruikt de  
FERRIX PLAATSTROOMAPPARATEN  
AD-COMBINATIE**

(één lamp, enkele gelijkrichting; 1.5 Watt)

**of ED-COMBINATIE**

(twee lampen, dubbele gelijkrichting; 3 Watt)

MET DE

**„METAL” LAMP TYPE CL 254**

Deze lampen geven een hoog rendement en hebben een lange levensduur.

UIT VOORRAAD LEVERBAAR

**PRIJS f 4.—**

Vraagt schema met beschrijving van bovengenoemde apparaten, dat U franco toegezonden wordt.

**HANDELS MIJ. VAN SETERS & Co.**  
Nassau Ouwkerkerkstraat 3, DEN HAAG

**DUCRETET-Radiotoestellen en  
MIX & GENEST Luidsprekers,**

met houten voet en trillingvrijen trechter, voor Gemeentelijke Radio-distributie, zonder prijsverhoging.

**Prijs: f 50.—**

Idem met metalen voet . . . . . f 40.—  
Muziek weergave niet te overtreffen.

Imp. Ph. J. SCHUT, Keizersgracht 684, AMSTERDAM

Een Modern toestel vereischt  
**AFGESCHERMDE SPOELEN.**

Meerdere trappen H. F. Versterking bieden bij gebruik hiervan **GEEN** bezwaren meer.

**De Spoulen en Schermkappen van de Firma  
BURNE-JONES & Co. Ltd.**  
LONDEN. ENGELAND.

Zijn Officieel goedgekeurd door de Radio Press, door wiens Elstree Laboratoria het ontwikkelingswerk verricht werd. De spoelwikkeling is door een beschermend omhulsel tegen mechanische beschadiging gevrijwaard.

**PRIJZEN:**

No. 86 Scherm met voetstuk & busen . . . . .	f 5.—
No. 87 Primaire spoel 250/550 M. . . . .	8.60
No. 88 " 1000/2000 M. . . . .	8.60
No. 89 H.F. transformator 250/550 M. . . . .	6.—
No. 90 H.F. " 1000/2000 M. . . . .	6.—
No. 91 H.F. " met aftakking op secundaire 250/550 M. . . . .	6.—
No. 92 H.F. " " 1000/2000 M. . . . .	8.40
No. 93 Reinartzspoel 250/550 M. . . . .	6.—
No. 94 " 1000/2000 M. . . . .	8.40

Uit voorraad leverbaar:

**HAAGSCHE RADIO ONDERNEMING**  
SMITSTRAAT 153, DEN HAAG.

**N.V. TEVA-RADIO**

TEL. 35273.

Amsterdam, Reguliersgracht 73



**„ALWAYS”**

CONSTANTE WEERSTANDEN, 0.01—20 MEG. OHM.

**Prijs f 0.65**

De Kwaliteit van Uw ontvangst is in hoge mate afhankelijk van het gebruikte Plaatstroomapparaat.

Een ruime gelijkrichtlamp is van het grootste belang.

Het nieuwe model

**RAYTHEON LAMP**

Type BH

Capaciteit 85 m.A.

behoort door zijn langen levensduur en lagen inwendigen weerstand tot het Beste op dit gebied.

**PRIJS f 16.50**

DIRECT LEVERBAAR DOOR:

RADIO TECHN. BUREAU „BROADCAST”

SONOYSTRAAT 75-77, DEN HAAG

TELEFOON 54604

POSTREKENING 106640

**Heeft U hinder van:**

Scheveningen-Haven (korte golf),  
Scheveningen-Haven (lange golf),  
Langenberg,  
Hilversum en andere stations?

**Onze zeefkring „PIET HEIN” brengt uitkomst!**

**Slechts f 15.—**

franco-huis, bij storting op onze postrekening No. 42011.  
(Geen tusschenhandel).

Eén uit velen!

. . . . . want nimmer heb ik Hilversum, Davenport en Parijs zóó zuiver ontvangen, als nu ik Uw zeefkring heb! Ir. R. de Cl. Z. te 's-Hage.

**Radio-Technisch Bureau Herm. Verseveldt**  
PIET HEINSTRAT 87 -- Tel. 34969 -- DEN HAAG.